

Muutosten tuulia

Esi- ja perusopetus sekä kuntapäätäjät

klo 11.50-12.50 Puheenvuoro

Nina Lahtinen

koulutuspolitiikan johtaja

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

050 341 39 64

etunimi.sukunimi@oaj.fi

Twitter: @LahtinenNina / @oajry

5.10 maailman opettajan päivä

Päivän kansainvälisenä teemana ***Valuing teacher voices: towards a new social contract for education.***

Opettajien ääntä on kuunneltava ja huomioitava heidän haasteensa, sekä myös tunnustettava ja hyödynnettävä heidän koulutuksensa tuoma asiantuntijuus ja panoksensa yhteiskunnassa ja koulutuksessa.

[World Teachers' Day and UNESCO-Hamdan Award Ceremony](#)

In 2024, World Teachers' Day will focus on the theme "Valuing teacher voices: Towards a new social contract for education." This year's celebrations will emphasize the pivotal role that teachers play in shaping the future of education and the urgent need to incorporate their perspectives into educational policy and decision-making processes.

[Watch the event online](#)

[Interpretation in English, French and Portuguese](#)

Kuntien päätehtävä varhaiskasvatus ja koulutus

1 § Oppivelvollisuuden tavoitteet

- Turvata kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen **perusosaaminen ja sivistys**
- **Edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä ja tarpeidensa mukaisesti**
- Nostaa koulutus- ja osaamistasoa
- Kaventaa oppimiseroja
- **Lisätä koulutuksellista yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja lasten ja nuorten hyvinvointia**

Mikä on muuttanut ja mikä muuttaa jatkossa perusopetusta?

- Varhaiskasvatus ja esiopetus
- Opetussuunnitelman uudistukset
- Digitalisuus, virtuaalitodellisuus ja tekoäly
- Oppimisen tuen tarve ja inklusiivisuus
- Oppilaiden heterogeenisyys ja taustatekijöiden merkityksen vahvistuminen pojat-tytöt, sosioekonominen tausta
- Hyvinvointi, mielenterveyden haasteet ja turvallisuus
- Ilmaston muutos kestävä kehitys
- Yhteiskunnan polarisaatio ja eriytyminen
- Taloustilanne, sodat, pandemiat
- Väestön muutokset: ikärakenne, maahanmuutto, maan sisäinen muuttoliike

Miten rahoitus on kehittynyt?

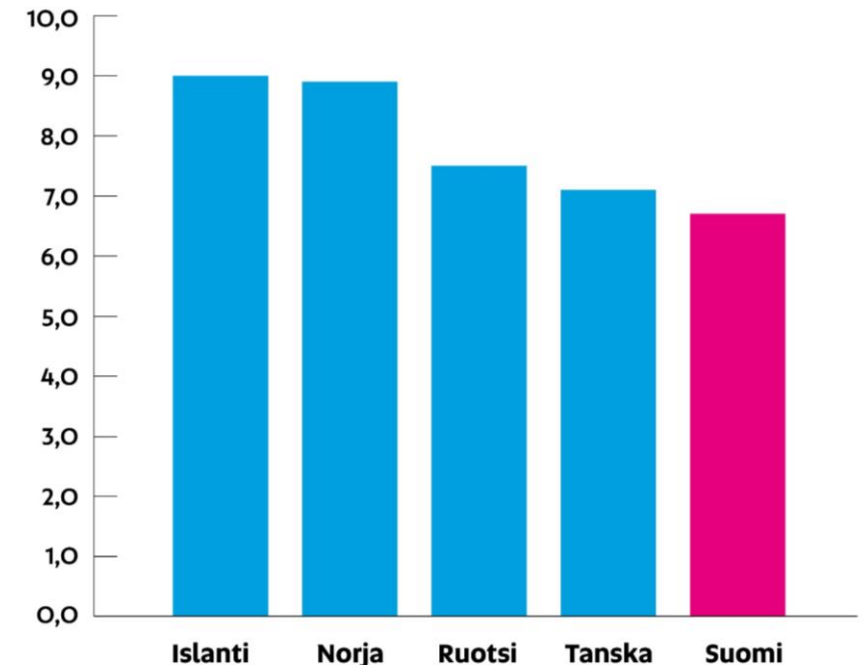
Suomi tarvitsee pitkän aikavälin suunnitelman koulutuksen rahoituksen kasvattamiseksi

Perusopetukseen käytetty todellinen rahasumma on laahannut paikallaan

Vuoden 2022 rahan arvolla laskettuna

Lähde: Opetushallitus,
perusopetuksen toteutuneet
käyttömenot; Tilastokeskus 2024

Koulutuksen osuus bruttokansantuotteesta (2020).

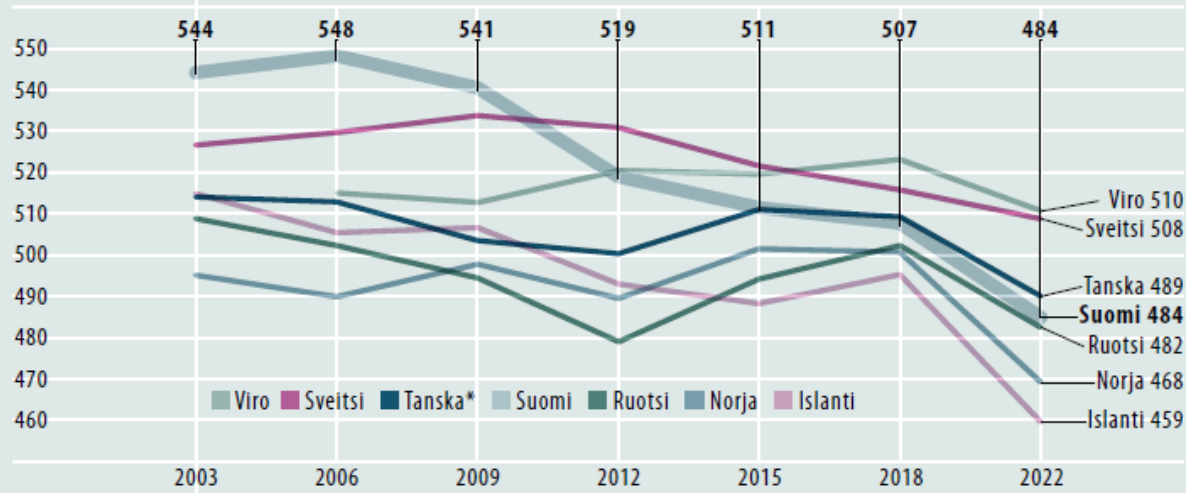
Lähde: OECD

Oppimistulosten
nosto
välttämätöntä.

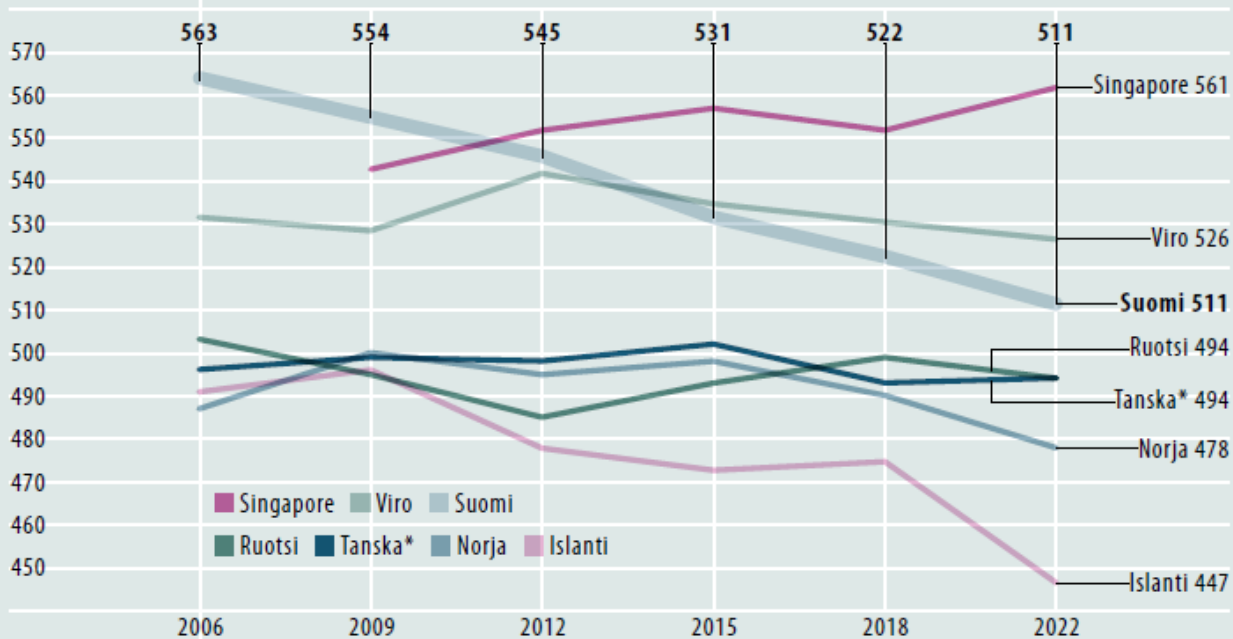

Maailmanlaajuinen PISA-romahdus

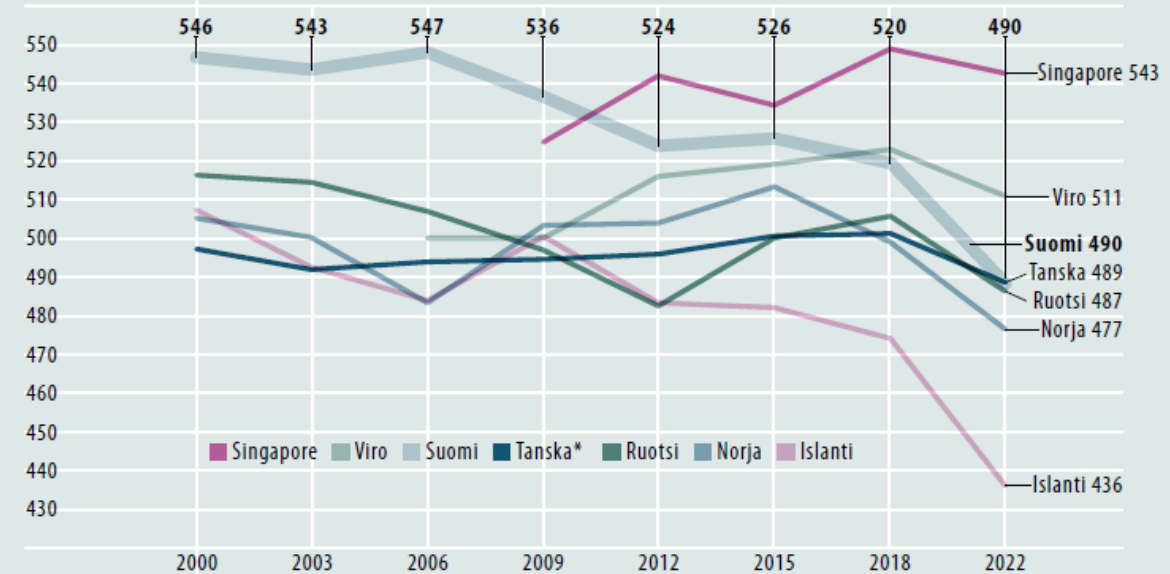
Kuvio 2.1
Matematiikan keskiarvot vuosina 2003–2022
Suomessa ja eräissä vertailumaissa

Kuvio 2.10
Luonnontieteiden keskiarvot vuosina 2006–2022
Suomessa ja eräissä vertailumaissa

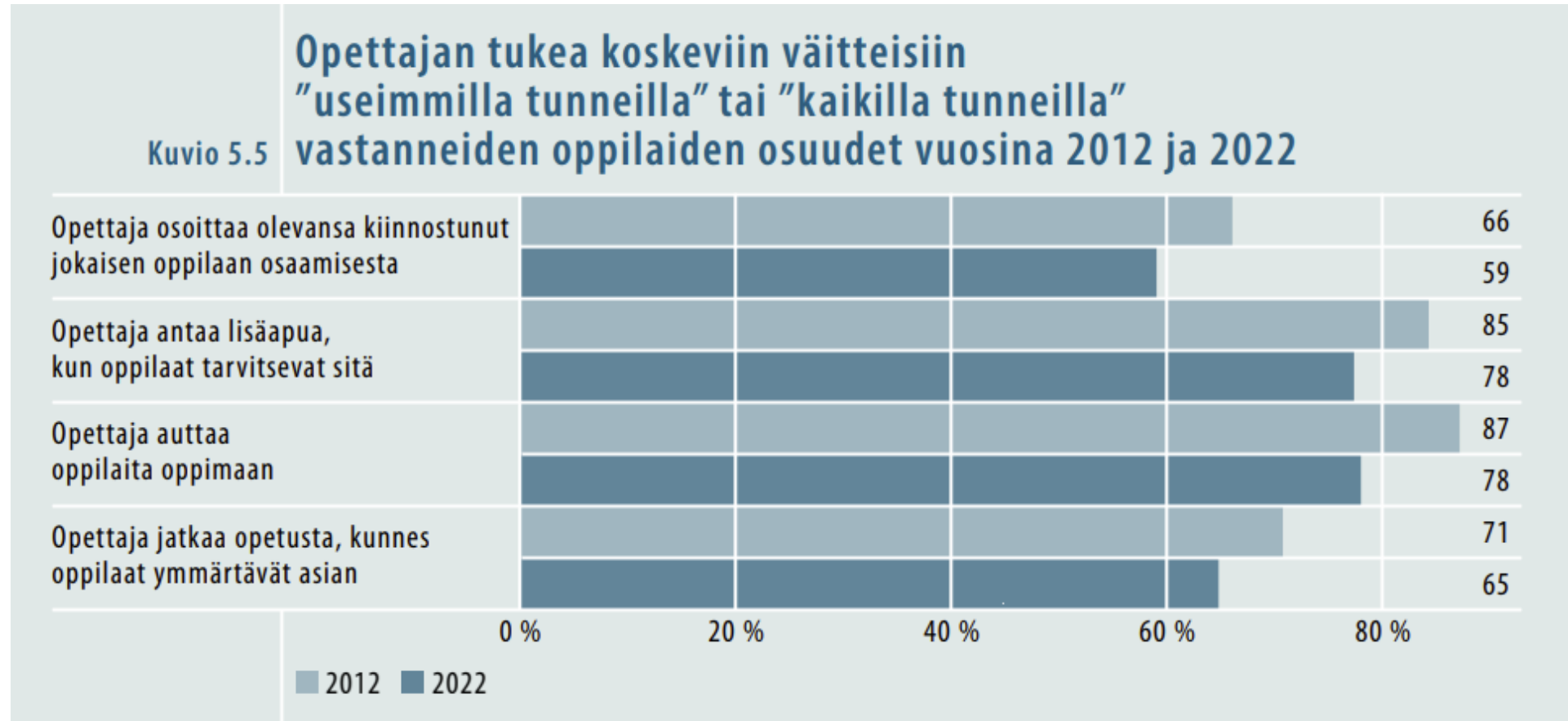

Kuvio 2.7
Lukutaidon keskiarvot vuosina 2000–2022
Suomessa ja eräissä vertailumaissa

Opettajan antaman tuen merkitys

Opettajan antamalla tuella on Suomessa erityisen vahva yhteys osaamiseen.

Onko opettajilla mahdollisuus tätä tukea antaa, koska tukea on koettu saadun entistä vähemmän?

Pisa yhteenveto

**Laskeva trendi jatkunut pitkään, mutta nyt vahvistunut huomattavasti.
Korjausliikkeiden oltava aivan eri mittaluokassa kuin ennen.**

**Kaikkien osaaminen on heikentynyt, heikosti menestyvien vielä enemmän. (Luonnontieteissä lasku lähinnä heikosti menestyvistä).
Panostukset oppimisen tukeen <- > kaikkien potentiaalın tukeminen**

**Oppilaiden osaamiserot ovat yhä suurempia, tasa-arvo natisee.
Oppimisen tasa-arvoa turvaavat toimet yhä tärkeämpiä**

**Oppimistulokset saatu pienillä tuntimäärillä.
Tunteja lisätään nyt hieman, niitä olisi varaa lisätä enemmänkin.**

PISA lasku jatkunut pitkään.

Laskulle ei ole yhtä yksittäistä syytä, eikä sen korjaaminen onnistu yksittäisillä korjausliikkeillä. Peruslaatua on kattavasti vahvistettava.

PISA-laskusta on tutkittua tietoa:

- tuen tarpeen kasvu 90-luvulta alkaen
- lukuharrastuksen lasku
- koulunkäyntiä tukevien asenteiden lasku
- Syynä ei ole yksittäinen tekijä/asia
- Syynä ei ole yksittäinen pedagoginen ratkaisu
  - tulosten lasku havaittavissa kaikkialla.
- oppilaiden valmiudet jo kouluun tultaessa
  - varhaiskasvatusaika, kotitausta ja tuki koulutusasenteille, sosioekonominen tausta, oppimisen tuen tarve yms.yms.

Hokkuspokkus tai yksittäinen toimi ei auta

- Jotta käänne voitaisiin saada aikaiseksi, on **tehtävien toimien oltava laajasti läpi koko ikäluokan vaikuttavia** (lisäksi erityishuomio erityistarpeessa oleviin).
- Yhdistävänä tekijänä näille ratkaisuille on oltava se, että ne **vahvistavat laatua, parantavat oppimistuloksia...** (ei esim. rakenteellisia ratkaisuja, joilla heikennetään palveluja, väljennetään normeja...).
- Tarvitaan tukea opettajien työlle, ei lisätyötä ilman resursseja.

Perusopetuksen oppimistulosten vahvistamistyöryhmä

Työryhmäntoimikausi on 1.4.2024 – 31.5.2026

Tehtävä

- 2025: tuotetaan ja analysoidaan tilannekuvaa
- 15.6.2026 luoda yhteinen näkemys perusopetuksen oppimistulosten laskuun vaikuttaneista tekijöistä
- laatia yhteiseen näkemukseen perustuva esitys kehittämistarpeista ja toimenpiteistä oppimistulosten kääntämiseksi nousuun valtakunnallisella, paikallisella ja koulutasolla

Keskittyy

- koulun toimintatapoihin ja toimintakulttuuriin
- pedagogiikkaan
- johtamiseen
- perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistamistarpeisiin

Muuta

- toteutetaan kuulemisia ja seurataan kansainvälistä kehitystä
- OKM käynnistää työn tueksi tutkimusta, jonka kautta tavoitellaan todennettua tietoa oppimistulosten laskun syistä, oppimistulosten vahvistamisen kannalta menestyksellisistä pedagogisista menetelmistä sekä koulun toimintakulttuuriin ja johtamiseen liittyvistä hyvistä käytänteistä.
- Toimii synergiasa peruskoulun tulevaisuustyön kanssa

Tutkimusta oppimistulosten laskusta

- Selvitys perusopetusikäisten oppimistuloksissa tapahtuneisiin muutoksiin ja niihin yhteydessä oleviin tekijöihin erityisesti pohjoismaissa sekä muissa Suomen kannalta olennaisissa vertailumaissa
- Tarve koota tietoa oppimistulosten laskun syistä ja rakenteellisista, pedagogisista ratkaisuista ja käytänteistä
- Kirjallisuuskatsaus toteutetaan EDUCA-lippulaivan puitteissa

Selvitys toteutetaan
1.8.–31.10.
välisenä aikana

Tutkimusta oppimistulosten laskusta

Mapping of Longitudinal data of Inequalities in Education

- Oppimistulostutkijoita mm. professori Mari-Pauliina Vainikainen, Tre yliopisto
- Kartoitetaan Suomen kaikki yliopistot ja tutkimuslaitokset ja niissä olleet pitkittäistutkimukset
  - Minkälaiset tulokset johtavat koulutuksen eriarvoistumiseen
  - Millaisilla toimintakäytännöillä ja malleilla voidaan kaventaa eroja oppilaiden oppimistuloksissa?

Kouluhyvinvointi, oppimisen tuki ja opettajasegregaatio (KOTOPE)

- Tarkastellaan opettajasegregaatiota sekä lasten ja nuorten matalan kynnyksen tuen ja hyvinvoinnin käytäntöjä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.

Vastataan muun muassa seuraaviin kysymyksiin:

- Miten lasten ja nuorten oppimisen tukea ja hyvinvointiin tähtääviä toimia toteutetaan koulujen ja varhaiskasvatuksen palveluyksiköiden arjessa?
- Miten ja millaisin perustein erityisopettajat, varhaiskasvatuksen opettajat, luokanopettajat ja aineenopettajat suomen- ja ruotsinkielisissä kouluissa ja varhaiskasvatuksessa ovat alueellisesti sijoittuneet, eli miten opettajasegregaatio rakentuu alueellisesti varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa?
- Miten ilmiöt vaikuttavat lasten ja nuorten tasavertaisiin mahdollisuuksiin ja henkilöstön hyvinvointiin?

Perusopetuksen oppimistulosten vahvistamistyöryhmän jäsenet

- Kati Ainassaari, opinto-ohjaaja, Suomen opinto-ohjaajat ry
- Lucina Hänninen, yksikön päällikkö, opetusneuvos, Opetushallitus
- Marko Jokinen, rehtori, luokanopettaja, Suomen luokanopettajat ry
- Jari Koski, rehtori, Suomen Rehtorit ry
- Susanna Niinistö-Sivuranta, toimitusjohtaja, Sivistysala ry
- Saija Ohtonen-Jones, toiminnanjohtaja, Suomen vanhempainliitto
- Anssi Pirttijärvi, erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Minna Polvinen, neuvotteleva virkamies, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Tuomo Riekkinen, lehtori, Matemaattisten Aineiden Opettajien Liitto MAOL ry
- Micaela Romantschuk, toiminnanjohtaja, Förbundet Hem och Skola
- Jaakko Salo, koulutuspolitiikan päällikkö, Opetusalan ammattijärjestö OAJ
- Jaakko Sarmola, rehtori, Äidinkielen opettajain liitto ry
- Matti Suomilammi, arviointiasiantuntija, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
- Salla Venäläinen, yksikön johtaja, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
- Sanna Voipio-Huovinen, opetusneuvos, Opetushallitus
- Pocke Wickström, förbundssekreterare, FSL Finland Svenska Lärarförbundet
- Tuula Havonen, Matemaattisten Aineiden Opettajien Liitto MAOL ry
- Minna Lindberg, Kuntaliitto
- Puheenjohtajat: Eeva-Riitta Pirhonen, johtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Asiantuntijasihteeristö: Tommi Karjalainen, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Pia Kola-Torvinen, opetusneuvos, Opetushallitus
- Jukka Marjanen, arviointineuvos, Kansallisen koulutuksen arviointikeskus
- Jarkko Niiranen, johtaja, Opetushallitus
- Mari Sjöström, erityisasiantuntija, Kuntaliitto

Perusopetuksen tulevaisuustyö 2024-2025

Perusopetuksen tulevaisuustyö 2024-2025

Petteri Orpon hallitusohjelma

”Hallitus käynnistää laaja-alaisen peruskoulun tulevaisuustyön **peruskoulun kehittämistarpeiden arvioimiseksi**. Peruskoulua kehitetään pitkäjänteisesti tieto- ja tutkimusperusteisesti laaja-alaisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Erityisen huolestuttavia ovat koko 2000-luvun ajan heikentyneet oppimistulokset. Työn tavoitteena on **koota laajasti tutkijoita sekä eri alojen ja koulutuskentän asiantuntijoita arvioimaan peruskoulun kehittämistarpeita**. Työn tueksi perustetaan **parlamentaarinen seurantaryhmä**.”

Tulevaisuustyön rinnalla vahvistetaan perustaitoja mm.

- lisäämällä opetustunteja
- uudistamalla oppimisen tukea
- laatimalla osaamistakuu

Perusopetuksen tulevaisuustyö 2024-2025

Muotoillaan kansallinen koulutuksen tulevaisuusvisio

Tavoite:

- Yhdistää koulutuksen pitkän aikaväin kehittämisen näkökulma osaamistason nostoon ja tasa-arvon parantamiseen.
- Luoda yhteinen visio tulevaisuutta rakentavalle peruskoululle.
  - Ydintavoitteet kiinnittyvät OKM:n strategiaan 2030
  - Fokus globaaleissa ja paikallisissa perustavanlaatuisissa muutoksissa, jotka edellyttävät koulutuksen tavoitteiden ja menetelmien pitkän aikavälin suuntaviivojen laaja-alaista uudelleenmäärittelyä

Lopputulos:

- Tuotetaan **kirjallinen tulevaisuusvisio** vuoden 2025 loppuun mennessä.

Perusopetuksen tulevaisuustyö 2024-2025

Työn tueksi

- parlamentaarinen seurantaryhmä
- hyödynnetään kansainvälisiä kontakteja
  - Erityisesti Education for Human Flourishing OECD:n yhteistyöhanke ja sen yhteistyöverkosto
- kuullaan ja osallistetaan laajasti asiantuntijoita, opettajia ja nuoria
- työskentelyn koordinoimiseksi ja toteuttamiseksi nimetään sihteeri, puheenjohtaja sekä neuvottelukunta

Maanantaihin 7.10. asti voi
käydä kertomassa, millaisen
peruskoulun
tulevaisuudessa haluaa.

Haluaisimme kuulla mielipiteesi Peruskoulun tulevaisuustyöhön liittyen!

Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee pitkän aikavälin suunnitelmaa siitä, mitä asioita haluamme kehittää tulevina vuosina perusopetuksen saralla.

Auta meitä kehitystyössä kertomalla oma näkemyksesi. Millainen perusopetus vastaa parhaalla tavalla muuttuvan maailman haasteisiin ja tarjoaa nuorille parhaat eväät tulevaisuuteen?

Pääset kertomaan omin sanoin ajatuksesi, arvioimaan muiden osallistujien ehdotuksia ja jatkokehittämään tärkeimpinä pitämiäsi aiheita.

Osallistuminen on anonyymia, voit siis vapaasti kertoa ajatuksesi.

Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti siten, ettei vastaajia ole mahdollista tunnistaa eikä vastauksia voida yhdistää yksittäisiin henkilöihin. Vastauksia käytetään opetus- ja kulttuuriministeriön visiotyössä, ja niitä voidaan hyödyntää myöhemmin myös tutkimustarkoituksiin opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

Seuraava

Tekoäly ja teknologia

Jaakko Salo

- Ryhmän fokus on teknologisen murroksen tuottamisessa syvämuutoksissa, jotka vaikuttavat samanaikaisesti sekä yhteiskuntaan että koulutusjärjestelmään.
- Koulutusjärjestelmän sisällä muutokset koskevat yhtäältä muuttuvan yhteiskunnan tuottamia tarpeita uudelleenarvioida koulutuksen sisältöjä ja osaamistavoitteita.
- Toisaalta esimerkiksi tekoäly tuottaa mahdollisuuksia uusiin oppimismenetelmiin ja oppimisen tukeen.
- Ryhmä pyrkii ymmärtämään näitä muutoksia ja tapoja tarttua niiden tuottamiin mahdollisuuksiin ja haasteisiin.

Tämän lisäksi OPH laatimassa ”suositukset tekoälyn hyödyntämiseen”

- työstetään 2024 loppuun mennessä kokonaisuus
- osa teemoista uutisoidaan jo aiemmin
- Koskee vaka- toinen aste

Tarmo Toikkanen (Sitra)
Hannu Toivonen (HY)
Matti Tedre (Itä-Suomen yliopisto)
Arto Hellas (Aalto-yliopisto)
Leena Pöntynen (Teknologiateollisuus)
Harri Ketamo (Headai)
Joonas Merikko (HY)
Miika Miinin (Eduks)
Jari Harvio (Digikilta)
Marko Latvanen (digi- ja väestötietovirasto)
Paula Vorne (STEAM Oulu)
Olli-Pekka Heinonen (IB)
Samuli Kivilehto (Metso)
Camilla Grundström (Folktinget)

2) Perustaidot ja oppiminen

Pauliina Viitamies ja Sari Jokinen

- Ryhmän fokus on kognitiotieteiden ja oppimisen uudenlaisissa risteymissä. Tieto aivojen kehityksestä, oppimisen edellytyksistä ja hyvinvoinnin merkityksestä oppimiselle lisääntyy jatkuvasti.
- Ryhmässä tarkastellaan tapoja, joilla yhteiskunnalliset muutokset haastavat kognitiotieteiden näkökulmasta oppimisen edellytyksiä.
- Samalla kartoitetaan mahdollisuuksia tukea osaamista, parantaa perustaitojen osaamista ja pienentää erilaisista taustoista ponnistavien oppilaiden oppimiseroja uudenlaisin menetelmin.

Fritjof Sahlström (HY)
Katri Saarikivi (HY)
Outi Salo (Helsingin kaupunki, Kasko)
Kristiina Järvelä (Tampereen kaupunki)
Minna Huotilainen (HY)
Marja-Kristiina Lerkkanen (JYU)
Kirsi Pyhältö (HY)
Mari-Pauliina Vainikainen (Tay)
Nina Lahtinen (OAJ)
Michaela Pörn (Åbo Akademi)
Jari Lavonen (HY)
Inger Damlin (FSL)
Bigga-Helena Magga (Saamelaiskäräjät)
Tarja Tuomainen (Oppiva-verkosto)
Salla Venäläinen (Karvi)

3) Ekologinen ja sosiaalinen kestävyys

Päivi Lyhykäinen ja Ira Hietanen-Tanskanen

- Ryhmän fokus on koulutusjärjestelmän mahdollisuuksissa tukea ekologista kestävyyttä ja planetaarisia rajoja kannattelevaa sivistisyhteiskuntaa.
- Samalla tavoitteiden keskiössä on löytää tapoja vahvistaa yhteiskunnan sosiaalista kestävyyttä ja koheesiota sekä vähentää polarisaation ja sosiaalisten konfliktien riskejä.
- Koulutuksellisen tasa-arvon kysymykset moninaistuvassa yhteiskunnassa ja oppilaiden eettiset taidot ovat vahvasti mukana sosiaalisen kestävyuden tavoitteissa.

Rasmus Mannerström (HY)
Jukka Käyhkö (Turun yliopisto)
Juha Kaskinen (Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto)
Minna Riikka Järvinen (Opinkirjo)
Otto Tähtäpää (Sitra)
Minna Lindberg (Kuntaliitto)
Veli-Matti Vesterinen (Turun yliopisto, Luma-verkosto)
Rami Ratvio (HY)
Jussi Kainulainen (Rovaniemen kaupunki)
Christina Knookala (Vaasa)
Mika Silvennoinen (Orimattilan kaupunki)
Janne Wikström (Hanasaaren kulttuurikeskus)
Anne Onnela (Harjoittelukoulujen verkosto)
Milja Saari (Suomen Akatemia, STN)
Elina Pekkarinen (Lapsiasiainvaltuutettu)

Parlamentaarinen työryhmä 1.2.2024-31.12.2025

- Opetusministeri Anna-Maja Henriksson, puheenjohtaja, Ruotsalainen eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Mikko Ollikainen)
- Kansanedustaja Sari Sarkomaa, varapuheenjohtaja, Kokoomuksen eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Mia Laiho)
- Kansanedustaja Milla Lahdenperä, Kokoomuksen eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Oskari Valtola)
- Kansanedustaja Jaana Strandman, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Sara Seppänen)
- Kansanedustaja Ari Koponen, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Teemu Keskisarja)
- Kansanedustaja Eeva-Johanna Eloranta, Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Marko Asell)
- Kansanedustaja Nasima Razmyar, Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Pia Hiltunen)
- Kansanedustaja Markku Siponen, Keskustan eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Hilikka Kemppe)
- Kansanedustaja Inka Hopsu, Vihreä eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Maria Ohisalo)
- Kansanedustaja Minja Koskela, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Timo Furuholm)
- Kansanedustaja Sari Tanus, Kristillisdemokraattien eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Mika Poutala)
- Kansanedustaja Harry Harkimo, Liike Nyt -eduskuntaryhmä
  - (varajäsen Iina Ilmarinen)

Neuvottelukunta

Saarikivi Katri (Helsingin yliopisto)
neuvottelukunnan puheenjohtaja

Toikkanen Tarmo (Sitra)
teknologiateemaryhmän puheenjohtaja

Vainikainen Mari-Pauliina (Tampereen yliopisto)
oppimisteemaryhmän puheenjohtaja

Käyhkö Jukka (Turun yliopisto)
kestävyysteemaryhmän puheenjohtaja

- Knookala Kristiina (Vaasan kaupunki)
- Lahtinen Nina (OAJ)
- Latvanen Marko (DVV)
- Lavonen Jari (Helsingin yliopisto)
- Lerkkanen Marja-Kristiina (Educa, Jyväskylän yliopisto)
- Lindberg Minna (Kuntaliitto)
- Magga Bigga-Helena (Saamelaiskäräjät)
- Mannerström Rasmus (Helsingin yliopisto)
- Merikko Joonas (Helsingin yliopisto)
- Miinin Miika (Eduks)
- Onnela Anne (Harjoittelukoulujen verkosto)
- Pyhältö Kirsi (Helsingin yliopisto)
- Pöntynen Leena (Teknologiateollisuus)
- Pörn Michaela (Åbo akademi)
- Ratvio Rami (Helsingin yliopisto)
- Saari Milja (STN, Suomen Akatemia)
- Sahlström Fritjof (Helsingin yliopisto)
- Silvennoinen Mika (Orimattilan kaupunki)
- Vesterinen Veli-Matti (Luma-verkosto, Turun yliopisto)
- Damlin Inger (FSL)
- Grundström Camilla (Folktinget)
- Harvio Jari (Digikilta)
- Heinonen Olli-Pekka (IB)
- Hellas Arto (Aalto-yliopisto)
- Huotilainen Minna (Helsingin yliopisto)
- Järvelä Kristiina (Tampereen kaupunki)
- Järvinen Minna Riikka (Opinkirjo)
- Kainulainen Jussi (Rovaniemen kaupunki)
- Kaskinen Juha (Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun YO)
- Ketamo Harri (Headai)
- Kivilehto Samuli (Metso) Tedre
- Matti (Itä-Suomen yliopisto)
- Toivonen Hannu (Helsingin yliopisto)
- Salo Outi (Helsingin kaupunki)
- Tuomainen Tarja (Oppiva-verkosto)
- Tähkäpää Otto (Sitra)
- Vainikainen Mari-Pauliina (Tampereen yliopisto)
- Vorne Paula (STEAM Oulu)
- Wikström Janne (Hanasaaren kulttuurikeskus)

Oppimistulosten nosto ja hallitusohjelma

Tavoitteena

- oppimistulosten kääntäminen nousuun
- perustaitojen osaamisen vahvistaminen (mm. luku-, kirjoitus- ja laskutaito)
- jokainen saavuttaa peruskoulusta riittävät perustaidot

Toimenpiteet

- perusopetuksen vähimmäistuntimäärän nostaminen
- oppimisen kolmiportaisen tuen uudistaminen
- tasa-arvorahoituksen määrärahatason vakiinnuttaminen
- Kännykät ja työrauha
- perusopetuksen osaamistakuu eli vähimmäisosaamistason määrittely ja sen saavuttaminen edettäessä luokalta seuraavalle

Espoon suomenkielisen perusopetuksen tuntijako 1.8.2024 alkaen

Oppiaine	Vuosiluokka									yht.	Valtakunnallinen minimituntimäärä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	5	4	4	3	4	3	42	42
*) A1-kieli	0,5	1,5	3	2	2	2	2	2	3	18	18
**) B1-kieli						2	2	2	2	8	7
Matematiikka	3	3	4	4	4	3	3	4	4	32	32
Ympäristöoppi	2	2	3	2	3	2				14	14
Biologia							1	1,5	1	3,5	7
Maantieto							1	1,5	1	3,5	
Fysiikka							1	1,5	1	3,5	7
Kemia							1	1,5	1	3,5	
Terveystieto							0,5	1,5	1	3	3
Uskonto/Elämäkatsomustieto	1	1	1	1	1	2	1	1	1	10	10
Historia				1	1	1	2	2		7	12
Yhteiskuntaoppi					1	1			3	5	
Musiikki	1	1	1	1	1	1	2			8	8
Kuvataide	1	1	1	2	1	1	2			9	9
Käsityö	2	2	1	2	1	1	2			11	11
Liikunta	2	2	2	2	3	2	2	2	3	20	20
Kotitalous							3			3	3
***)) Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit			1	1	2	2		2	3	11	11
Oppilaanohjaus							0,5	0,5	1	2	2
****)) Valinnaiset aineet				1	1	1	1	3	2	9	9
*****)) Espoo-tunnit	1	1	1							3	
Oppilaan vähimmäistuntimäärä	20,5	21,5	23	24	25	25	30	30	30	229	225
*****)) Mahdolliset A2-kielen opetukseen käytettävät lisätunnit				2	2	2	0-2	1	0-1	7-10	
Oppilaan enimmäistuntimäärä	20,5	21,5	23	26	27	27	32	31	31	239	
Leppävaaran ja Tiistilän koulujen urheiluluokan Urheilijaksi kasvaminen -valinnainen aine							2	2	2	6	0
Leppävaaran ja Tiistilän koulujen urheiluluokan oppilaan enimmäistuntimäärä							34	33	33	245	

Kuntatasolla toimittava kansallisen tason koulutuspoliittisten linjausten mukaisesti.

Kaikki tuki kansalliselta tasolta näille :

- Espoo tunnit pysyy
- Ryhmäkoot pienemmiksi
- Jakotunteja
- Resurssiopettaja resurssia

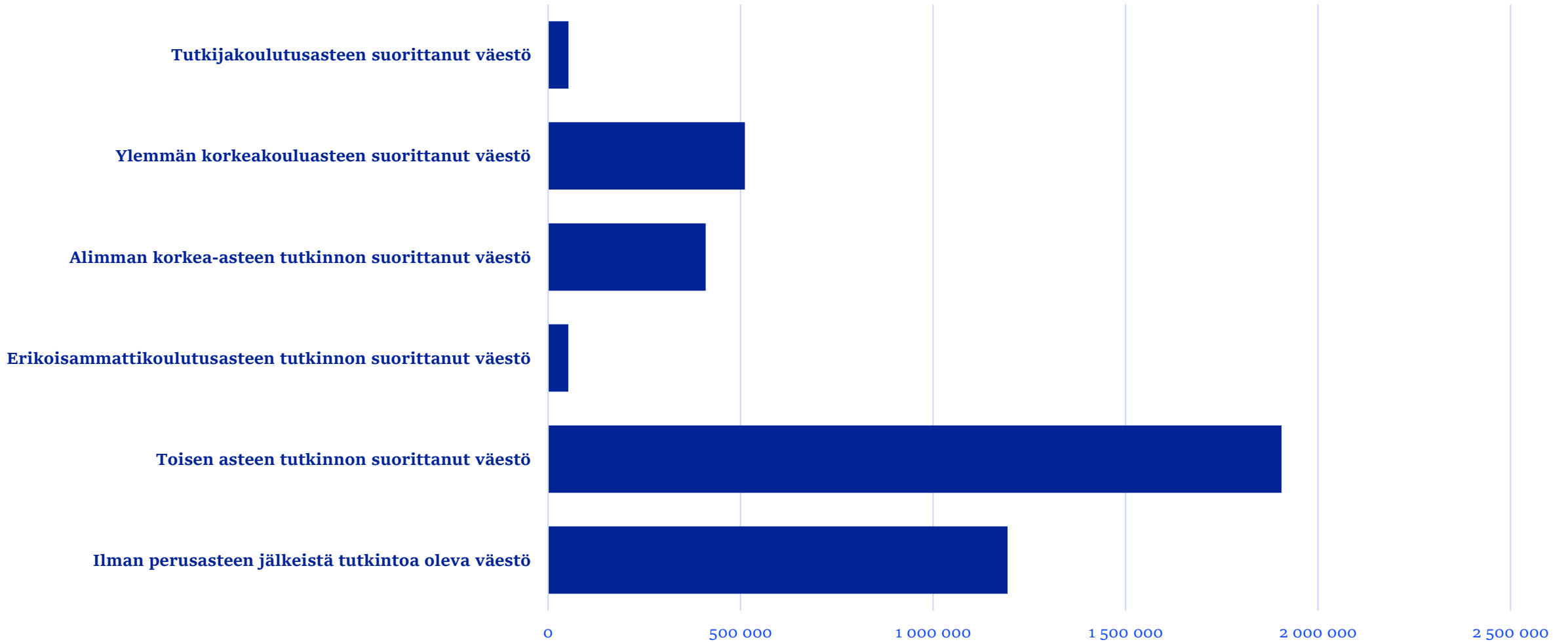
Koulutustason nosto

Puuttuu pitkän aikavälin
suunnitelma miten
ja millä rahalla.

Koko koulupolun oltava
kunnossa.

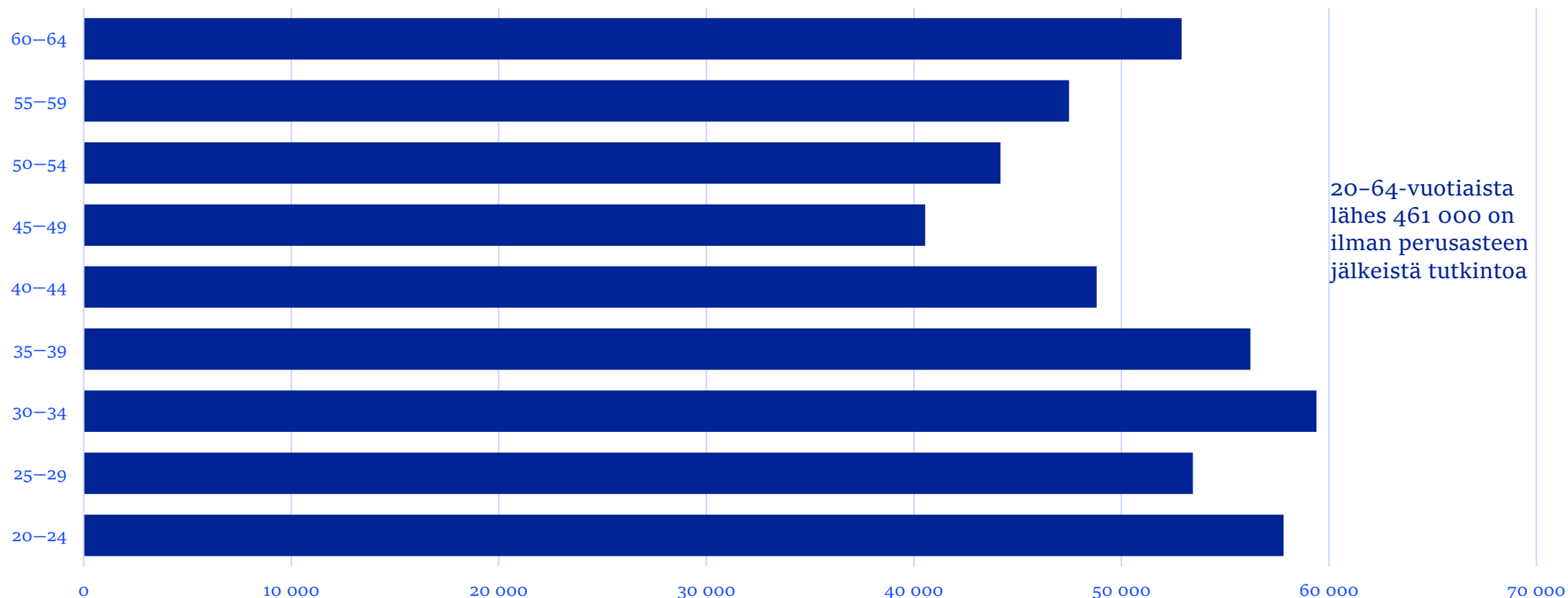

Väestön koulutusrakenne 2022

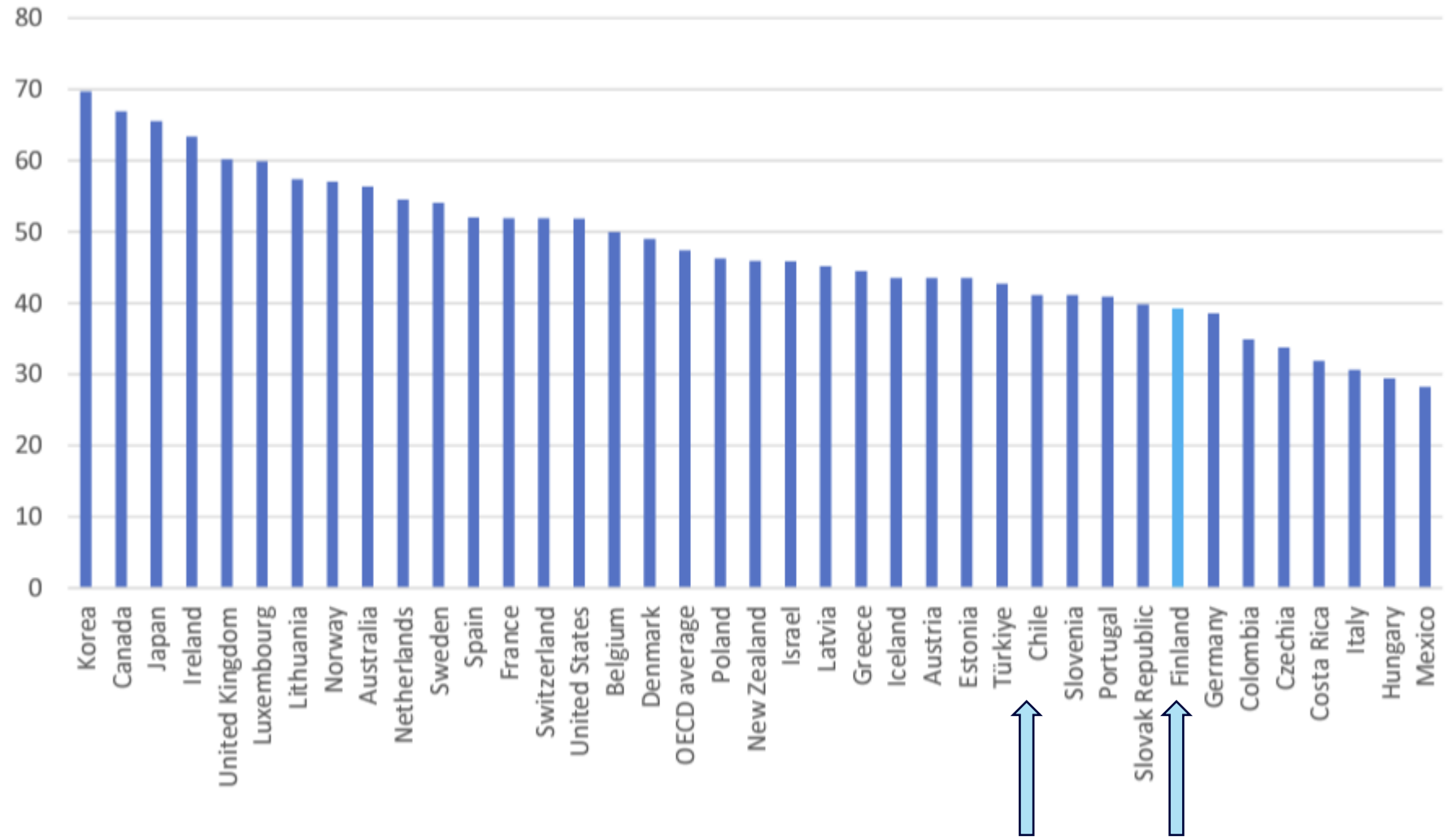
Lähde: Tilastokeskus

Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa 2022

Lähde: Tilastokeskus

KUVIO 1. KORKEA-ASTEEN TUTKINNON SUORITTANEIDEN OSUUS 25-34-VUOTIAISTA 2023

Chile ja Turkki ovat nousseet, Suomi pysyy edelleen häntäpäässä.

Nuorten aikuistemme koulutustaso ei ole noussut.

OECD-maiden korkeasti koulutettujen osuus:

nuorista naisista 54 %
Suomessa 46 %

miehissä OECD 41 %
Suomessa 33 %

Lähde: Table A1.2 - Trends in the educational attainment of 25–34-year-olds, by gender (2016 and 2023)

Lähde OPH EAG taustamuistio

Koulutustaso kaiken perusta

- **Jotta saavutamme kansallisen tavoitteen korkeakoulutettujen määrästä (50 %) 25-34-vuotiaiden ikäluokassa, se edellyttää, että lähes 70 % nuorista jatkaa korkeakouluopinnoissa.**
  - Nykyisin korkeakoulujen läpäisy jää 10 v. tarkastelussa n. 70 prosenttiin.
  - Ammattikorkeakoulujen haasteena on opintojen myöhäinen aloitusikä, jolloin 25-30-vuotiaina valmistuneita on suhteessa vähän.
- Tällöin 50 % tavoite edellyttää, että 30-34-vuotiaissa valmistuneita pitäisi olla huomattavasti yli 50 %.

Kuntatalous

Miltä pohjalta lähdetään
korjausta tekemään?

Toimeenpano ja käytännön
toteutus kuntapäätäjien
vastuulla

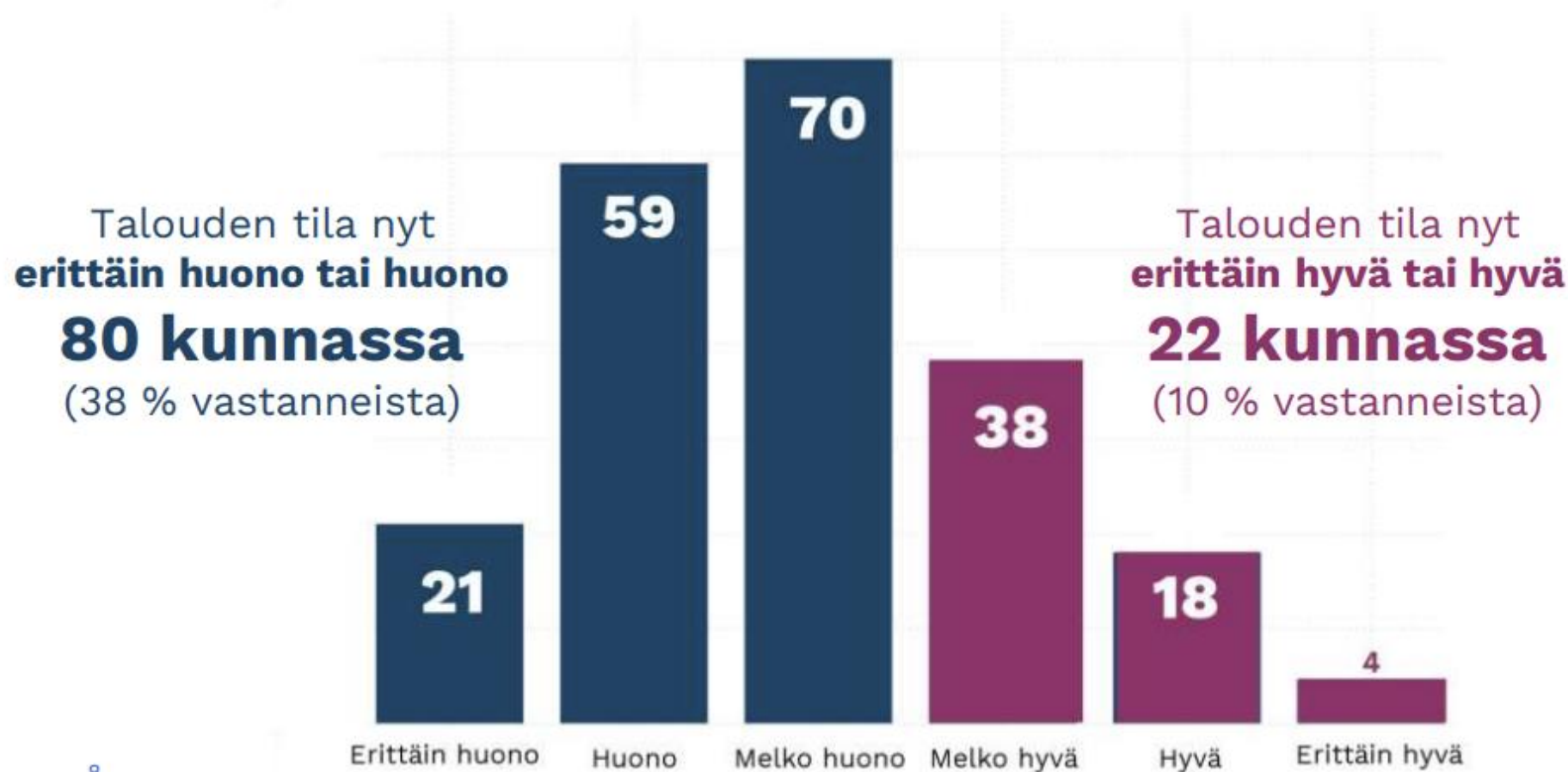

Espoo ja Kauniainen

Kunta	Asukas-luku 31.12.2023	0-6 v. %	65- v. %	Netto- käyttö- kustan- nukset yht. €/as	Siitä:							
					Sosiaali- ja terveys- toiminta yhteensä €/as	Sivistys ja kulttuuri yhteensä €/as	Siitä:					
							Varhais- kasvatus €/as	Esiopetus €/as	Perus- opetus €/as	Ammatil- linen koulutus €/as	Lukio- koulutus €/as	Muu opetus- toiminta €/as
Manner-Suomi 2023	5 573 310	6,0	23,4	3058	13	2487	668	81	1130	70	151	29
Manner-Suomi 2022	5 533 611	6,2	23,3	6697	3851	2284	595	76	1044	73	140	28
<i>Muutos 2022-2023, %</i>	<i>0,7</i>	<i>-2,0</i>	<i>1,1</i>	<i>-54,3</i>	<i>-99,7</i>	<i>8,9</i>	<i>12,3</i>	<i>7,7</i>	<i>8,3</i>	<i>-4,1</i>	<i>7,5</i>	<i>3,9</i>
Espoo	314 024	7,6	15,1	3 415	11	2 845	864	82	1 261	0	206	13
Kauniainen	10 270	6,6	23,3	4 684	17	4 098	999	92	1 562	0	706	71
Yli 100 000 as.	2 299 973	6,4	18,2	3 065	0	2 557	724	72	1 019	154	156	21
10 000 - 20 000 as.	638 413	6,0	27,8	3 113	6	2 531	633	98	1 276	1	156	36

Kuntaliiton Talousbarometri julkaistiin 29.8.2024

Kuntien talousjohtajista 40 % arvioi kuntansa talouden tilan tällä hetkellä huonoksi tai erittäin huonoksi

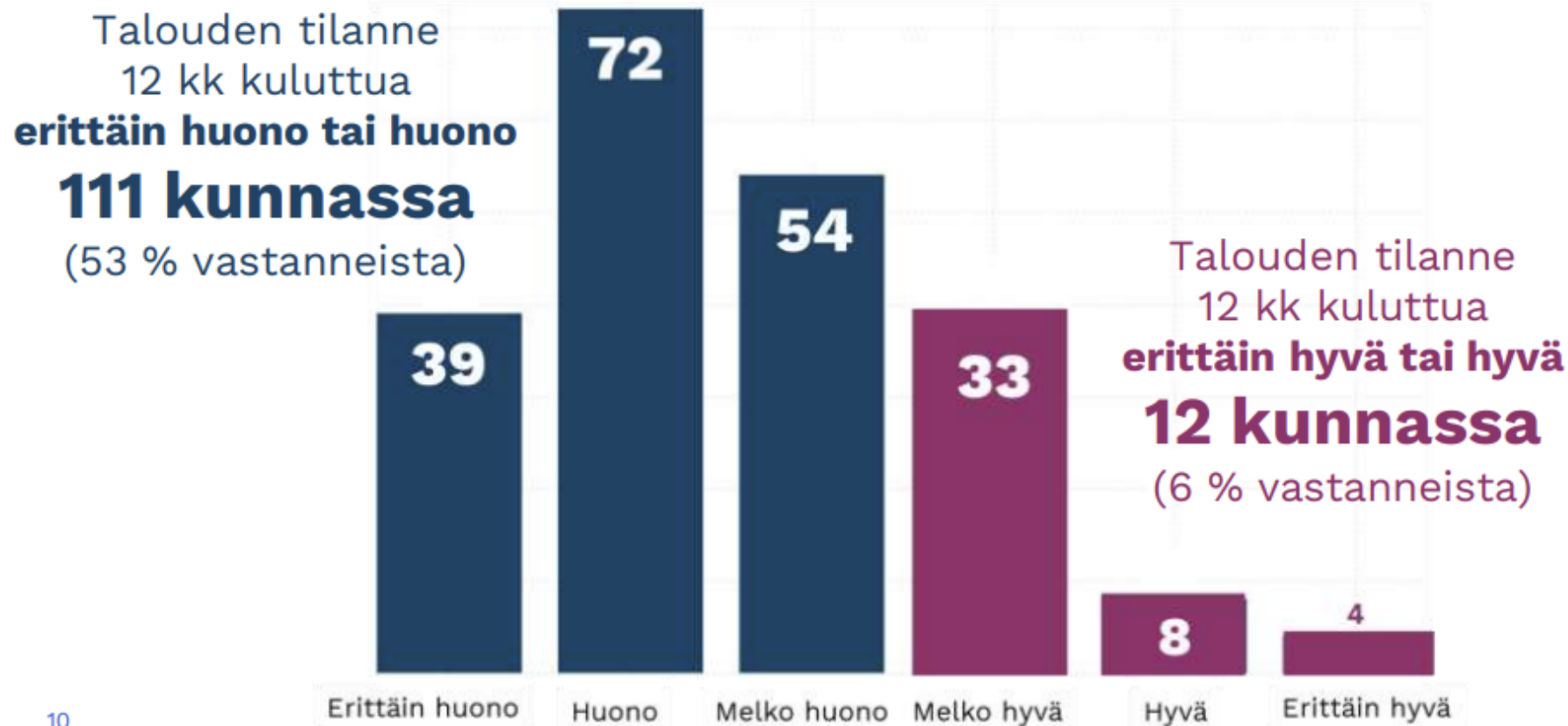

Kuntaliiton
Talousbarometri,
syksy 2024

- Vastaajina Manner-Suomen kuntien talousjohtajat
- Vastausmäärä 210/293
- Kyselyssä tiedusteltiin näkemyksiä talouden tilasta, talousodotuksista, sopeutustoimien tarpeesta ja kunnallisveroprosentin korotuspaineesta

Kuntaliiton Talousbarometri julkaistiin 29.8.2024

Kuntien talousjohtajista yli puolet arvioi kunnan talousnäköymien olevan huonoja tai erittäin huonoja 12 kuukauden kuluttua

- Kuntaliiton Talousbarometri, syksy 2024**
- Vastaajina Manner-Suomen kuntien talousjohtajat
  - Vastausmäärä 210/293
  - Kyselyssä tiedusteltiin näkemyksiä talouden tilasta, talousodotuksista, sopeutustoimien tarpeesta ja kunnallisveroprosentin korotuspaineesta

Kuntaliiton Talousbarometri julkaistiin 29.8.2024

Joka toisessa kunnassa on paine veronkorotuksiin vuonna 2025

Kuntaliiton
Talousbarometri,
syksy 2024

- Vastaajina Manner-Suomen kuntien talousjohtajat
- Vastausmäärä 210/293
- Kyselyssä tiedusteltiin näkemyksiä talouden tilasta, talousodotuksista, sopeutustoimien tarpeesta ja kunnallisveroprosentin korotuspaineesta

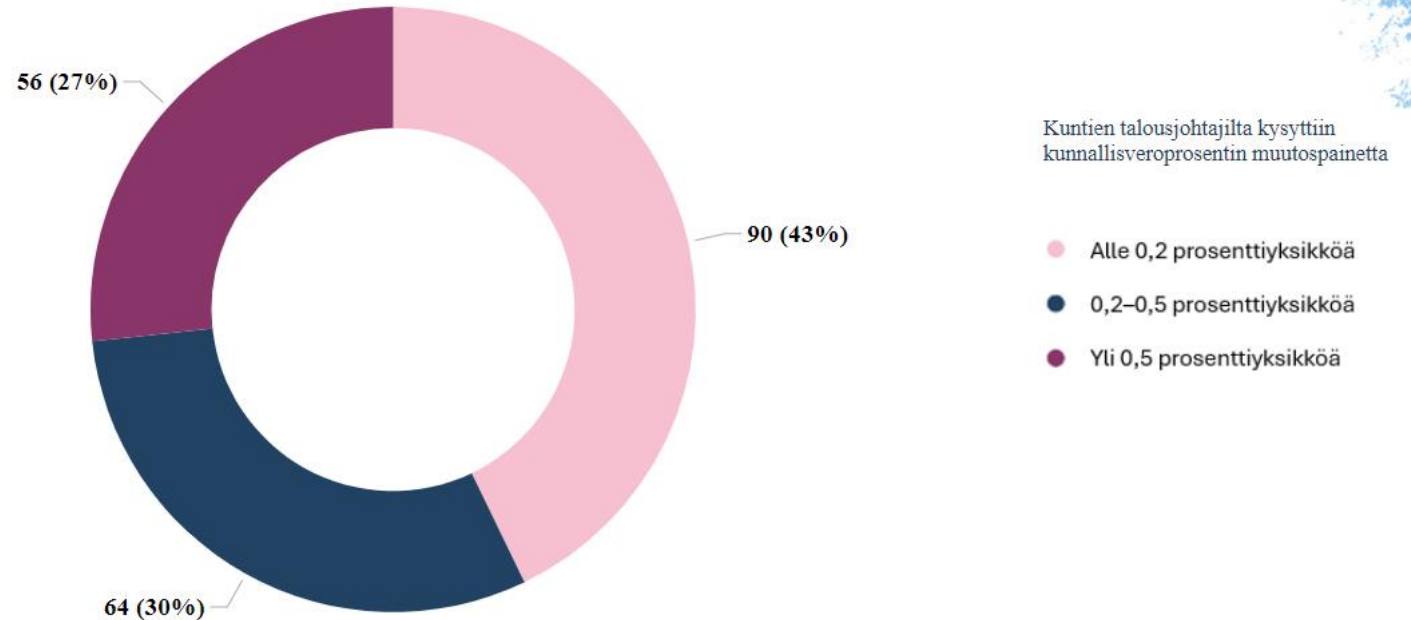
Kuntien talousbarometri 2024

Kuntien talousjohtajien näkymä ensi vuoteen heikkenee voimakkaimmin keskisuurissa kunnissa.

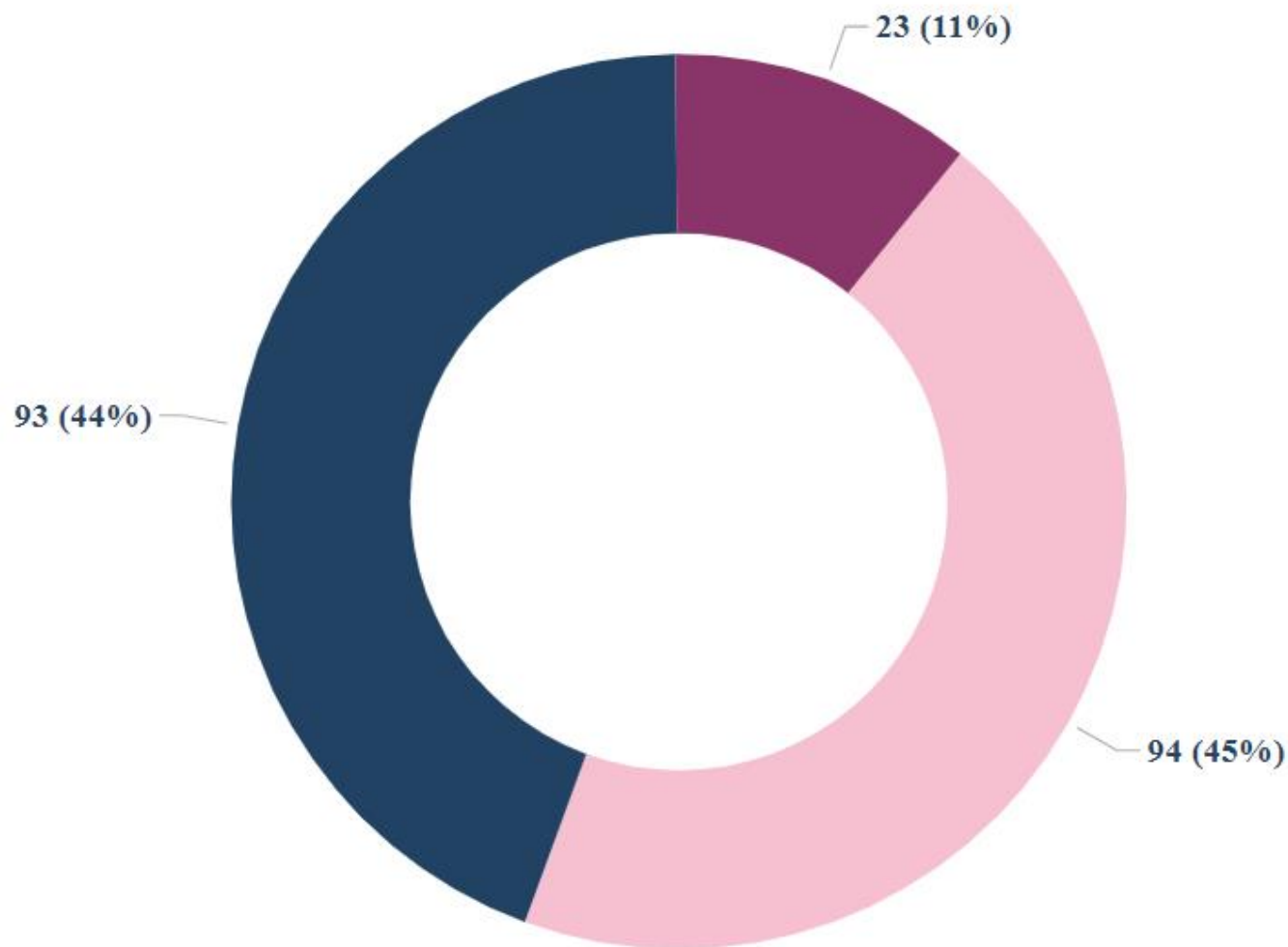
Myös suurten kaupunkien talousnäkymät ovat heikolla tasolla, mutta suhteessa nykytilanteeseen niiden tilanne on kuitenkin paranemassa hivenen.

Suurissa yli 100 000 asukkaan kunnissa suurin veronkorotuspaine.

Noin neljäsosassa kuntia kunnallisveroon kohdistuu yli 0,5 prosenttiyksikön nousupaine

Heikentynvä talous on lisännyt kunnissa huomattavien sopeutustoimien tarvetta

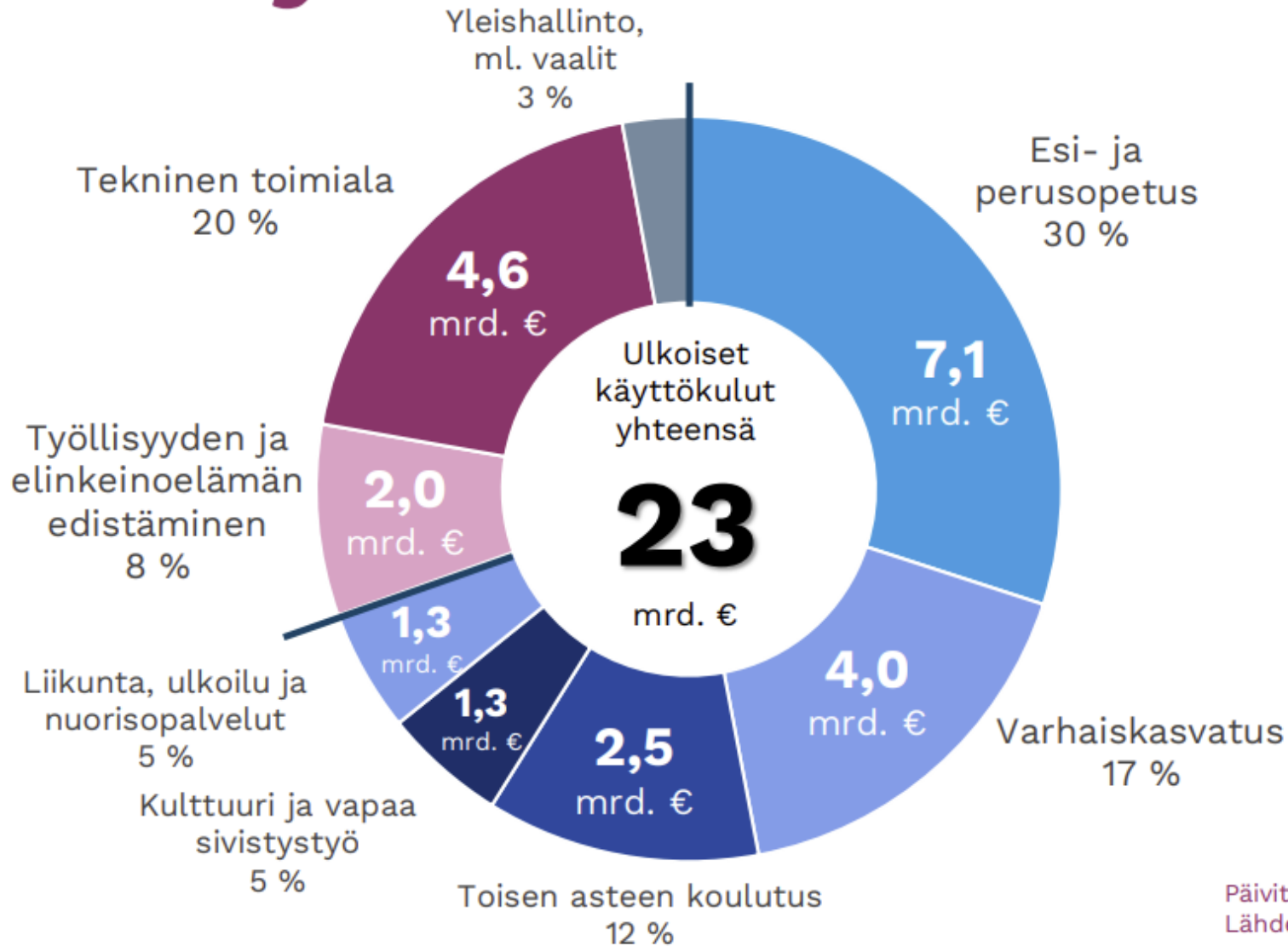

Kuntien talousjohtajilta kysyttiin sopeutustoimien tarvetta asteikolla:

- Ei tarvetta
- Kohtalainen
- Huomattava

Kuntien TE-tehtävät laajenevat 1.1.2025

Sivistystoimi on kunnan suurin toimiala

Oppimateriaalihankinnat noin 2 % koulutuskustannuksista

Suomen Kustannusyhdistyksen selvitys

- peruskoululainen saa vuodessa oppimateriaaleja keskimäärin 143 eurolla.
- Kunnan koko vaikuttaa oppimateriaalihankintoihin:
  - suurissa kaupungeissa yhden oppilaan oppimateriaaleihin käytetty summa on keskimäärin 10 € keskiarvoa alhaisempi.
  - Muutamissa Lapin ja Itä-Suomen kunnissa oppimateriaalia hankitaan yli 300 € oppilasta kohden.
- Espoossa peruskoululainen saa oppimateriaaleja 147 €.
- Kauniaisissa peruskoululainen saa oppimateriaaleja 115 € (Tekoälyn mukaan 166 €, jos 200 000 € ja oppilaita 1 200).

Oppikirja vai
digimateriaali?

Työkirja vai
ei työkirjaa?

Perusopetuksen rahoitus tällä hallituskaudella

- Perusopetukseen 200 M€ lisää rahaa, joka kohdentuu:
  - Perusopetukseen **lisättävät kolme vuosiviikkotuntia**:
    - 1 vvt äidinkieleen ja kirjallisuuteen ja 1 vvt matematiikkaan 1-2 lk
    - 1 vvt äidinkieli ja kirjallisuuteen 3-6 lk
  - **Tasa-arvorahoituksen** määrärahatason vakiinnuttaminen varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen n 50 M€/vuosi
  - **Oppimisen tuen uudistaminen**

Kohde	Momentti	Toimenpiteet, mitä tullaan tekemään	Ajoitus	Julkinen talous yhteensä				
				2024	2025	2026	2027	2028
Perusopetus	29.10.20 29.10.30 28.90.30	Perusopetuksen vahvistaminen	HE 2024, voimaan 2025 aikana	-50	-100	-150	-200	-200

Tasa-arvorahaa 280 hakijalle

- Hakemusten perusteella on vuodelle 2024 jaettu yhteensä 48,5 M€.
  - vuosina 2025 ja 2026 jaetaan saman suuruinen summa, mikäli eduskunta myöntää tarkoitukseen määrärahat.
  - kouluille ja päiväkodeille sosioekonomisesti huono-osaisemmillä alueilla
  - **Käytetään varhaiskasvatuksessa** lisähenkilöstön palkkaamiseen lapsiryhmiin suhdelukujen pienentämiseksi ja lasten tuen tarpeisiin vastaamiseksi
  - **Käytetään esi- ja perusopetuksessa** opettajien palkkaamiseen samanaikaisopettajiksi, ryhmien jakamiseen tai jakotunteihin ja avustajien palkkaamiseen.

4,12 milj €
= 69
opettajaa

Hakija	Myöntö vuonna 2024	Myöntö vuosina 2024, 2025 ja 2026 yhteensä
Espoon kaupunki	4 132 000	12 396 000

Miksi koulutus on ratkaisujen avain?

1. Korkeasti koulutetuilla enemmän lapsia

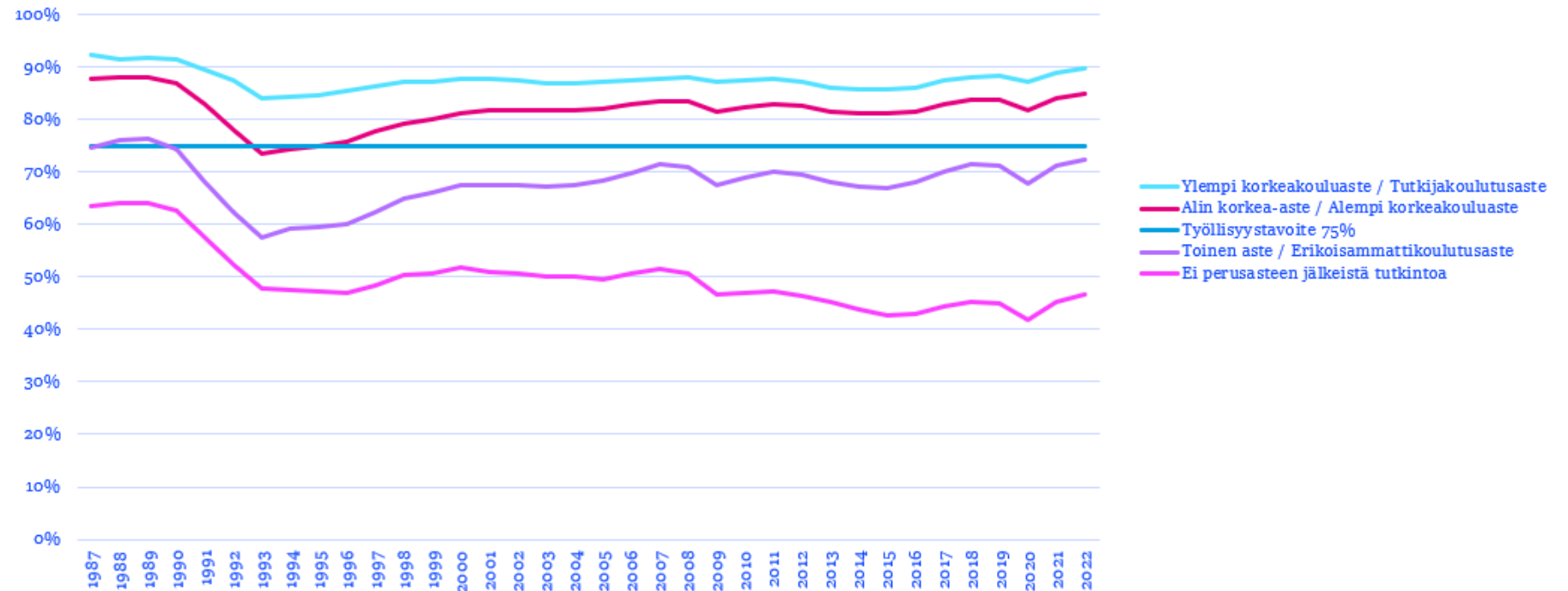
- Suomessa 90 v kuluttua enää miljoona asukasta.
- Olemmeko uhanalainen laji?

Lapsimäärän vähentyminen on merkittävää

- Lasten määrä vähenee merkittävästi eikä muutosta ole tulossa pitkään aikaan jos ollenkaan.
  - Ikäluokan koko Suomessa tällä hetkellä noin 45000.
  - Vielä 2010 luvun alkuun asti ikäluokan koko ollut noin 60000
  - Viiden vuoden aina 2017-2022 0-6 vuotiaiden määrä on tippunut noin 60 000 lapsella.
  - Perusopetuksessa lakipiste on nyt ja lasku tapahtuu seuraavan viiden vuoden aikana.
    - **10 vuoden päästä meillä on perusopetuksessa 100 000 lasta vähemmän perusopetuksessa.**
- Lasten määrä vähenee 9 kunnassa kymmenestä 2020-luvulla.
  - **Kymenlaaksossa vuonna 2022 30% vähemmän lapsia kuin 2017**
- **2040: Useissa maakunnissa 16–18-v. ikäluokat - 30-40 %**
- **Väestöennuste: Työikäisten määrä vähenee maakunnissa lukuunottamatta Uttamaata, Varsinais-Suomea ja Pirkanmaata.**

2. Koulutettu työllistyy paremmin.

Työllisyysaste koulutusasteen mukaan 18–64-vuotiailla

Lähde: Tilastokeskus

3. Koulutus on paras tapa alentaa sote kuluja

Korkeammin koulutetut ovat edelleen terveempiä kuin vähemmän koulutetut – terveyserot eivät ole kaventuneet 2000-luvulla

Tutkijat halusivat selvittää, ovatko koulutusryhmittäiset erot terveydessä, toimintakyvyssä ja elintavoissa pysyneet ennallaan, pienentyneet vai kasvaneet 17 vuoden aikana.

21.5.2021 08:00:00 EEST | [Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL](#)

4. Koulutus pidentää elinikää ja turvaa taloudellista hyvinvointia.

VÄHÄINEN KOULUTUS JA KÖYHYYS LYHENTÄVÄT ELINIKÄÄ

Vähäinen koulutus ja köyhyys tulisi globaaleissa terveysstrategioissa nostaa muiden keskeisten terveyden riskitekijöiden joukkoon. Näin toteavat sosioekonomisen aseman terveysvaikutuksia selvittäneet tutkijat. Professori Mika Kivimäen johtama tutkimus julkaistiin Lancet-tiedelehdessä 31.1.2017.

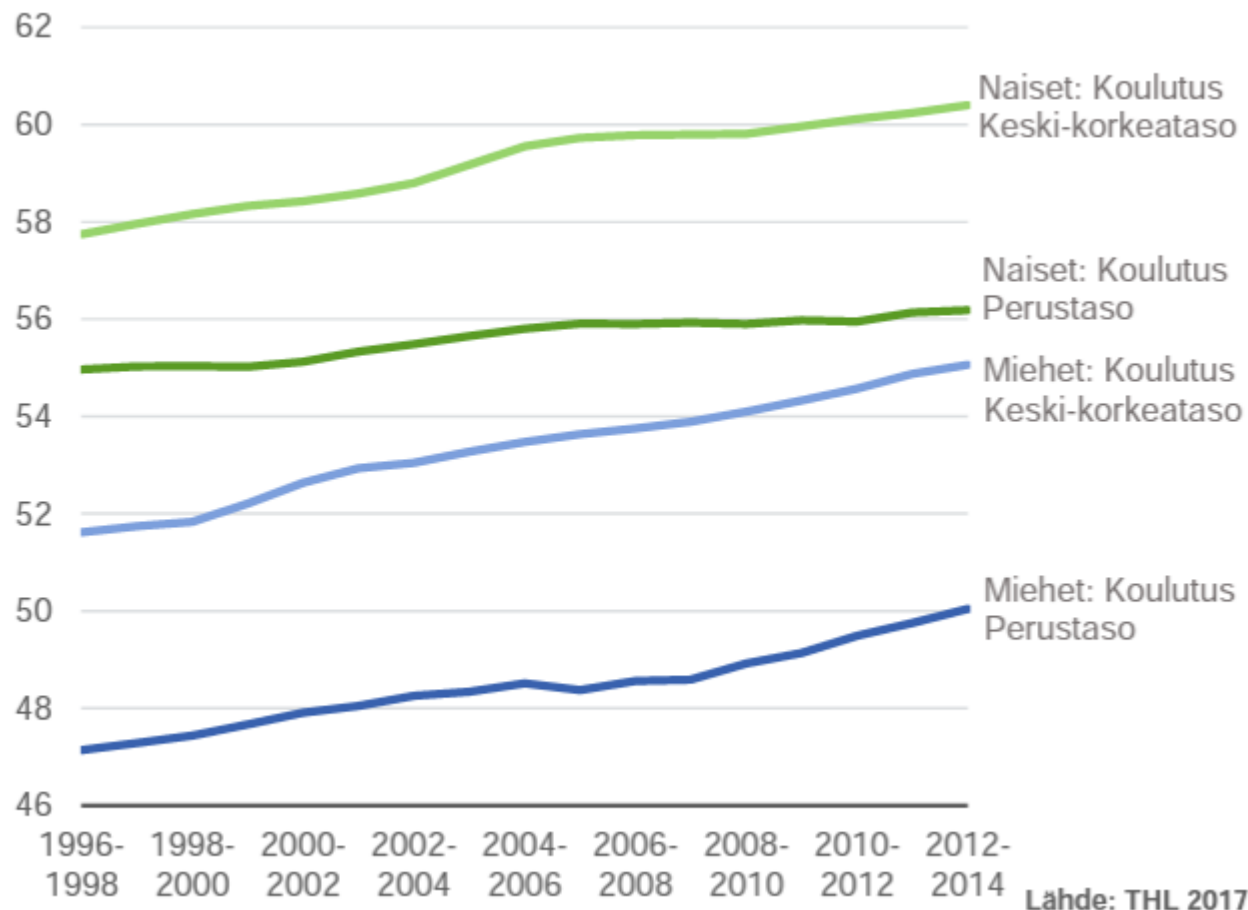
[Meta-analyysiin](#) otettiin mukaan 48 tutkimusta, joiden aineisto käsitti yhteensä yli 1,7 miljoonaa ihmistä. Henkilöiden sosioekonomisia tekijöitä määritettiin ammattiaseman perusteella, ja heidän terveyttään seurattiin kuolleisuusrekistereiden avulla.

Eliniän odote oli keskimäärin 2,1 vuotta lyhyempi kuin korkeassa sosioekonomisessa asemassa olevalla.

Kun eliniän odotteeseen vaikuttavat tätä vähemmän mm. korkea verenpaine (1,6 vuotta), lihavuus (0,7 vuotta) ja runsas alkoholinkulutus (0,5 vuotta). **WHO:n suosittelee näihin riskitekijöihin puuttumista kansantautien vähentämiseksi.**

4. Koulutus pidentää elinikää

Eliniän odote ja koulutustaso

Useat tutkimukset osoittavat korkeampi koulutus yhteydessä

- parempaan terveyteen
- toimintakykyyn
- edullisempaan terveyskäyttäytymiseen

Koulutusryhmittäiset erot jyrkimmät

- puolen kilometrin kävelyvaikeuksissa
- heikentyneessä työkyvyssä
- päivittäisessä tupakoinnissa
- lihavuus
- kohonnut verenpaine
- masennusoireet

5. Vain hyvinvoiva pystyy opiskelemaan ja tekemään töitä.

Toimenpide 10:

- Kehitetään erityisopetuksen laatua, **taataan muodollisesti kelpoisten erityisopettajien riittävyys**, tuetaan yhteisopettajuutta, muodostetaan joustavia opetusryhmiä, tuetaan inklusion toteutumista ja torjutaan alueellista eriarvoisuutta sekä kehitetään joustavaa perusopetusta (JOPO).

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030

Toimeenpanosuunnitelma

VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2021:27

vn.fi

Hallitusohjelma

Hallitus

- arvioi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatukriteereiden päivittämistä
- jatkaa 2-vuotisen esiopetuksen seurantatutkimusta peruskoulun loppuun
- vakiinnuttaa esi- ja perusopetuksen tasa-arvorahoituksen määrärahatason
  - <https://okm.fi/-/koulutuksellisen-tasa-arvon-ja-yhdenvertaisuuden-edistamiseen-haettavissa-yli-145-miljoonaa>
- edistää vieraskielisten lasten kiinnittymistä ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen ja koulutukseen
- arvioi S2-opetuksen (suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus) toimivuutta
- mahdollistaa valmistavan opetuksen jatkumisen kahteen vuoteen ja tälle varataan riittävä rahoitus

Hallitus

- arvioi etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksia nykyistä laajemmin tarkkarajaisesti säädettynä esimerkiksi valinnaisten kielten opetuksessa
  - <https://okm.fi/tulevaisuustyö>
- mahdollistaa kieltenopetuksen ja -opiskelun varhaistamisen, laajentamisen ja monipuolistamisen. Varmistetaan, että kieltenopetukseen on varattu riittävästi tuntiresursseja
- kiinnittää huomiota opetusryhmien kohtuulliseen kokoon
- kannustaa kuntia toteuttamaan painotettua opetusta

Hallitus

- nostaa yksityisten koulutuksen järjestäjien kotikuntakorvauksen 100 prosenttiin ja yhdenmukaistaa järjestäjien velvollisuudet
- toteuttaa osaamistakuun eli vähimmäisosaamistaso määrittellään
- selvittää mahdollisuutta laajentaa joustava perusopetus jokaiseen kuntaan
- sitoutuu LUMA-strategian toimeenpanoon

- vahvistaa opettajien ja rehtoreiden toimivaltuuksia puuttua opetusta häiritsevään ja kouluaikana tapahtuvaan toimintaan
- kouluväkivallan ennaltaehkäisyssä ja väkivaltatilanteisiin puuttumisessa otetaan käyttöön yhtenäiset suunnitelmat ja toimintamallit
- vahvistaa aluehallintovirastojen toimivaltuuksia koulujen laillisuusvalvonnassa
- vahvistaa kiusaamisen uhriksi joutuneen oppilaan oikeusturvaa sekä mahdollisuutta jatkaa omassa koulussaan
- vaalii koulujen juhlaperinteitä kevät- ja joulujuhlineen
- laatii selvityksen TUVVA-koulutuksen toimivuudesta ja keventää TUVVA-koulutuksen vaatimuksia niin, että koulutusta voidaan järjestää osatoteutuksena
<https://okm.fi/-/tuva-koulutuksen-toimivuutta-koskeva-selvitys-on-kaynnistynyt>
- mahdollistaa oppivelvollisuuden suorittamisen myös työpajatoiminnassa
- kaksinkertaistaa Kansanopistojen Opistovuosi -koulutuksen aloituspaikkojen määrän

Perusopetuksen oppimisen tuen uudistus - kyse kokonaan uudesta ajattelutavasta

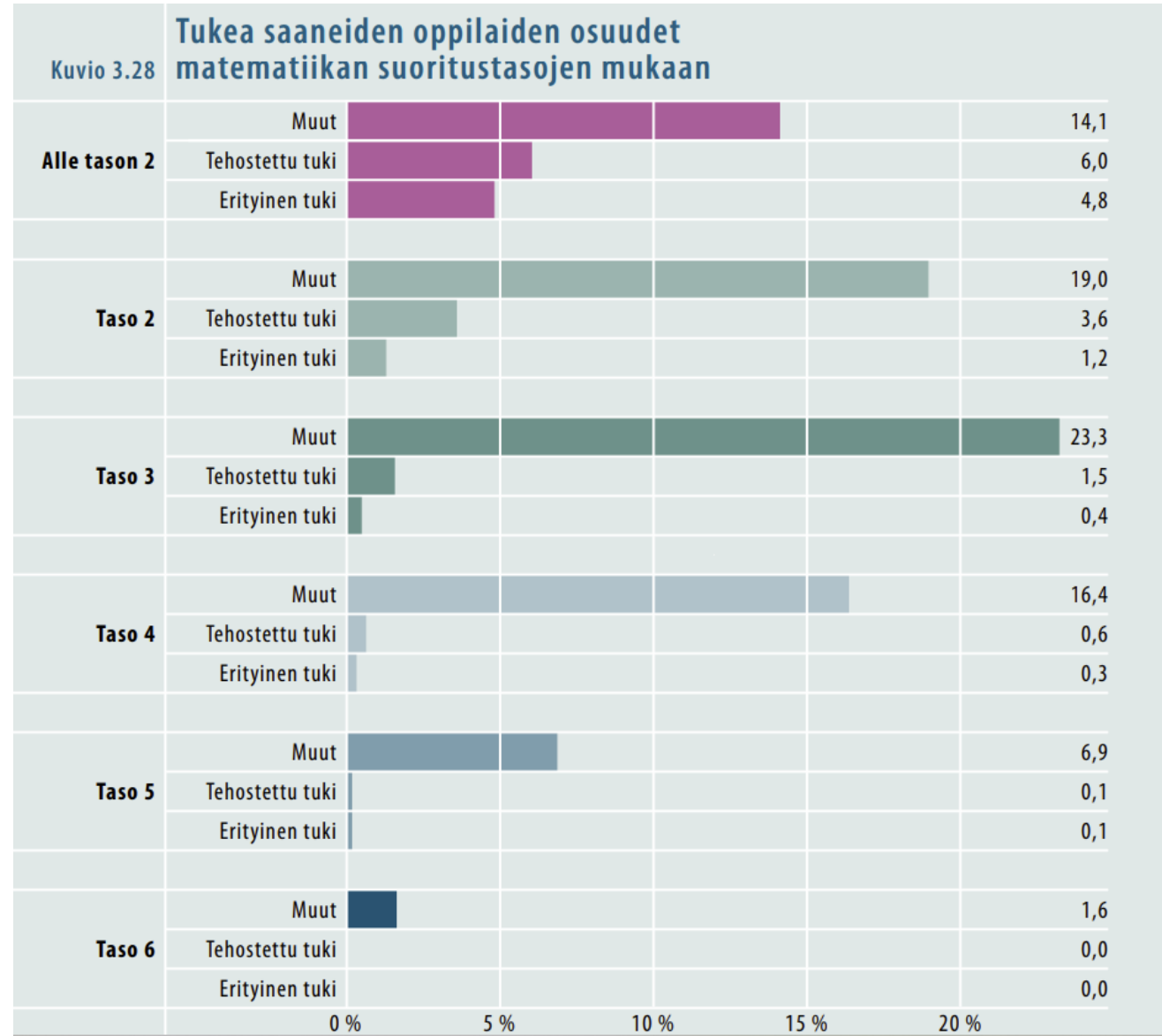

Kolmiportainen tuki ja PISA

Tuen saajia (tehostettu ja erityinen) on eniten heikoissa osaajissa.

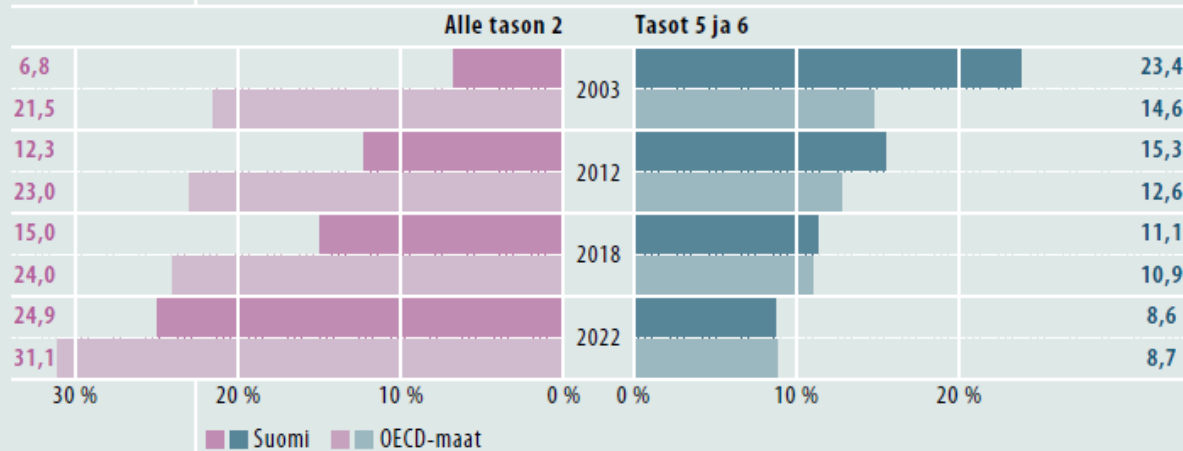
Kuitenkin heikoissa osaajissa huomattavasti (yli puolet) yleisen tuen oppilaita.

Tutkimus tunnistaa vain tuen tason, ei todellista saatua tukea.

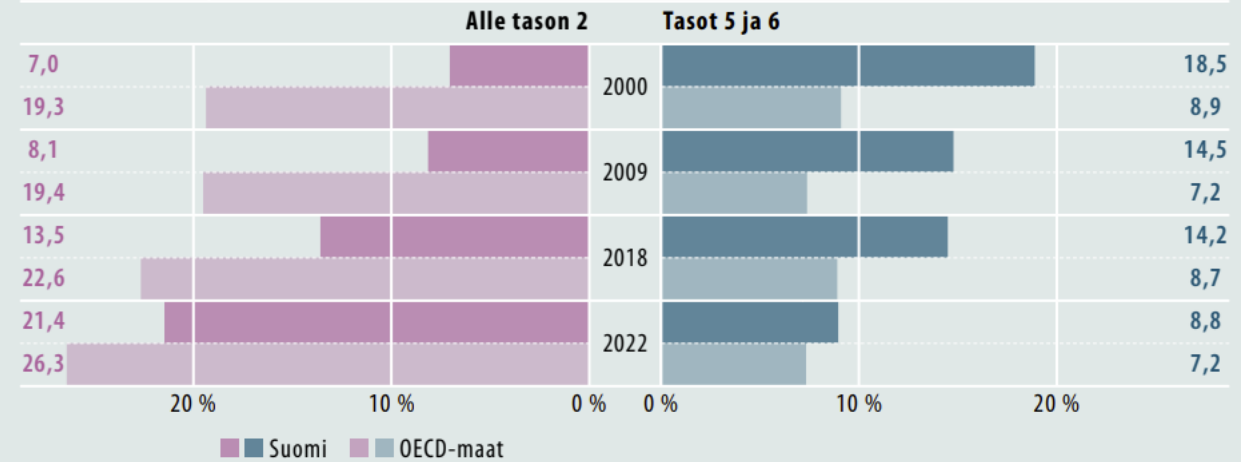

Erinomaiset ja heikot osaajat

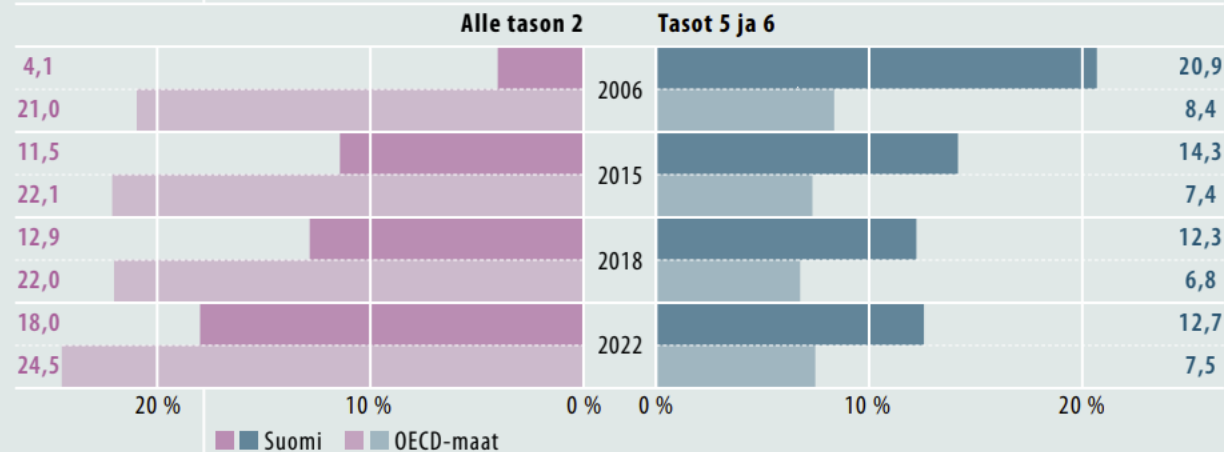
Kuvio 2.3 Matematiikassa heikoimpien ja parhaiden osaajien osuudet Suomessa ja OECD-maissa vuosina 2003–2022

Kuvio 2.9 Lukutaidossa heikoimpien ja parhaiden osaajien osuudet Suomessa ja OECD-maissa vuosina 2000–2022

Kuvio 2.12 Luonnontieteissä heikoimpien ja parhaiden osaajien osuudet Suomessa ja OECD-maissa vuosina 2006–2022

Oppimisen tuen tilanne

- Espoo: erityisen tuen päätös n. 9 % oppilaista eli heitä on n 2 700. Heistä noin 1 900 opiskelee erityisluokassa.

Espon väliarviointiraportti: pidetäänkö oppilaiden tukea riittävänä?

- Asteikolla 1–4 vastaus oli 2,24.
  - Vastaus 2=”olen osittain eri mieltä” 3 =”olen melko samaa mieltä”.
- Luokanopettaja ja erityisluokanopettaja toteavat raportissa, **että opetus vaatii onnistuakseen luokkaan kaksi opettajaa**. Erityisluokanopettajan mukanaolo luokassa koettiin tärkeäksi varsinkin silloin, kun luokassa on paljon erityistä tukea tarvitsevia.

Kauniainen:
erityisen tuen
oppilaita n. 7 %
eli erityistä tukea
saa n. 100
oppilasta.

Uuden perusopetuksen oppimisen tuen tavoitteet

Selkiyttää, täsmentää ja yhtenäistää oppilaan saaman tuen muotoja
+
varmistaa riittävät resurssit tukitoimien toteuttamiseen.

Vahvistaa varhaisia ja ennaltaehkäiseviä tukimuotoja, joita tulee resursoida suunnitelmallisesti osaksi toimintaa siten, että niitä voidaan tarjota matalalla kynnyksellä ilman hallinnollisia menettelyjä.

Oppilaille yhdenvertaiset mahdollisuudet saada tukea oppimiseensa sekä ryhmän jäsenenä että yksilöinä.

Vähentää opetushenkilöstön hallinnollista työtä vähentämällä tuen arvioinnissa, päätöksenteossa ja suunnittelussa tarvittavien asiakirjojen määrää

Täsmällisempi säädöspohja, milloin oppilaan ei tarvitse suorittaa koko perusopetuksen oppimäärää tai ei saavuta kaikkia opetussuunnitelman tavoitteita.

Kuvaavammat termit kuten varhennetun oppivelvollisuuden käsite.

Selkeämmät rahoitusperusteet, jotka perustuvat opetuksen järjestämiseen eikä lääketieteelliseen arviointiin ja kehitysvamma-termin.

Konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun lisääminen ja toiminnan vakiinnuttaminen.

Painopiste varhaiseen puuttumiseen ja oppimisen ja koulunkäynnin haasteiden ennaltaehkäisyyn

Ryhmä-
kohtaiset
tukimuodot

Oppilas-
kohtaiset
tukitoimet

Inklusio toimivaksi.
Tuki seuraa
oppilasta.

Hallinnollisen työn määrä kevenee perusopetuksen aikana – leikataan säästö

- tuen asiakirjojen määrää vähennetään neljästä yhteen
- ryhmäkohtaisista tukimuodoista ei hallintopäätöstä eikä suunnitelmaa
- Säästö n. 10 tuntia erityisen tuen oppilasta kohden (2 tuen päätöskertaa)
- Säästö n. 4 tuntia tehostetun tuen oppilasta kohden
- hallinnollisia säästöjä julkiseen talouteen 4,1 M€/ vuositasolla

Säästö jakautuisi sekä kunnille että valtionosuuteen.

- 2025: 0,42 M€
- 2026: 1,0 M€

Mistä oppimisen tuen uudistuksessa on kysymys?

- Varmistetaan oppilaan oikeus pienryhmä- ja erityisluokkaopetukseen
- Vahvistetaan opetuksen laatua ja lisätään työrauhaa
  - säädetään **opetusryhmien muodostamisesta**
- Lisätään lakiin **sairaalaopetuksen konsultatiiviset palvelut**, jonka tehtävänä on tarjota opettajalle ja muulle henkilöstölle konsultatiivista tukea oppilaan oppimisen ja opetukseen osallistumisen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi
- Pidennetyn oppivelvollisuuden käsitteen muutos esim. **varhennetuksi oppivelvollisuudeksi**

Ryhmäkoko- sääädökset

5

Yleisopetuksessa
yhden opettajan
ryhmässä oppilaita,
jotka saavat
erityisopettajan tai
erityisluokanopettajan
opetusta
oppilaskohtaisena
tukitoimena

10

Erityisluokassa
erityisluokanopettajan
antamassa opetuksessa

8

Erityisluokassa
oppilaita, joilla on
vammainen, sairaus tai
toimintakyvyn rajoite

6

Erityisluokassa
toiminta-alueittain
järjestettävässä
opetuksessa

5 oppilaan enimmäismäärä

- yleisopetuksen ryhmät muodostettaisiin siten, että yhden opettajan opettamassa perusopetuksen ryhmässä olisi enintään viisi erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetusta oppilaskohtaisena tukitoimena saavaa oppilasta.

Keitä ovat nuo viisi? Oletettavasti näitä:

- erityistä tukea saavat oppilaat,
  - pois lukien ne oppilaat, jotka opiskelevat kokonaan pienryhmissä,
- osa-aikaista erityisopetusta saavat tehostetun tuen oppilaat
  - eli noin 76 % prosenttia tehostettua tukea saavista oppilaista.

Inklusio toimivaksi.
Tuki seuraa oppilasta.

Uusia opetusryhmiä tarvitaan 149

8,6 M€ ja rahoitusta varattu 9 M€, sillä järjestäjäkohtaisessa laskelmassa ei ole voitu huomioida esimerkiksi pienten koulujen pieniä luokkakokoja.

Rahoitus: 100 milj. euroa pysyvää rahoitusta

Kohde	Kustannus	Käytännössä
Opetusryhmien muodostaminen	9 milj.	Yleisopetuksen ryhmässä enintään 5 oppilaskohtaisia tukitoimia saavaa oppilasta. Tämä vastaa nykyistä keskimääräistä tilannetta. Uusia opetusryhmiä on arvioitu muodostuvan 149.
Ryhmäkohtaiset tukimuodot <ul style="list-style-type: none"> • Yleinen tukiopetus • Erityisopettajan opetus • Opetuskielen tukiopetus 	81,1 milj.	Vähimmäismäärät tunteja on resursoitava ennakoitusti 0,122 tuntia/vko/koulun oppilas. Opetuksen järjestäjä allokoii tunnint tukimuodoittain tarpeiden mukaan. Mahdollistaa jouston, mutta varmistaa vähimmäismäärän tukitoimia jokaiseen kouluun.
Konsultatiivinen sairaalaopetus	3 milj.	Mahdollistaa arviolta 9600 konsultaatiota vuodessa
Koulutuskustannukset	1,05 milj. (määräaikainen)	Koulutetaan lisää erityisopettajia.
Toimeenpanon tuki / tietojärjestelmät	5,5 milj. (josta 3 milj. määräaikaista rahoitusta)	Seurantatutkimus, tilastointi ja tiedonkeruu. Asiakirjakokonaisuuden valtakunnallinen malli. Kansallisesti kattava täydennyskoulutus kaikille opettajille ja koulun johdolle

Ryhmäkohtaiset tukimuodot ja oppilaskohtaiset tukitoimet

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

Ryhmäkohtaisia tukimuotoja annettava suunnitelmallisesti osana koulun perustoimintaa.

Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt.

Opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa yhteensä vähintään 0,122 opetustuntia/koulun oppilas/vko ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin.

Ryhmämuotoiset tukimuodot suunniteltava

- 20 oppilasta kohden on varattava ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin vähintään 2,44 tuntia viikossa,
- 50 oppilasta kohden 6,1 tuntia viikossa ja
- 100 oppilasta kohden 12,2 tuntia viikossa.
- **Tuntimäärä olisi vähimmäismäärä, jonka lisäksi ryhmäkohtaisia tukimuotoja olisi annettava oppilaiden tarpeen vaatiessa enemmän.**
- **Säätely edellyttäisi, että opetuksen järjestäjä ottaa ryhmäkohtaiset tukimuodot huomioon tuntikehyksessään ja sen myötä opettajien työsuunnitelmissa**
- **Opetuksen järjestäjä päättäisi oppilaiden tarpeisiin perustuen, miten opetustunnit osoitetaan yleisen tukiopetuksen, opetuskielen tukiopetuksen sekä erityisopettajan antaman opetuksen kesken.**
  - Tuntien resursoinnin olisi oltava mahdollisimman yhdenvertaista ja erilaiset tuen tarpeet huomioon ottavaa.
- **Esiopetuksessa opetuksen järjestäjän tulisi huolehtia riittävästä erityisopettajan opetusresurssista ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamiseksi.**

Esimerkki uuden lain mukaisen tuen toteuttamisesta

Espoossa on 83 peruskoulua, joissa opiskelee yhteensä yli 30 000 lasta ja nuorta.

Oppimisen tuen uudistus ja 0,122 kerroin **laskennallinen esimerkki:**

8 oppilasta = 1 tunti ryhmämuotoista tukea

- $30\ 000 \text{ opp.} : 8 \text{ opp.} = 3\ 750$ uutta tuntia tai
- $3\ 750 \text{ h} : 24 \text{ opv h} = 156$ uutta opettajaa
- $156 : 83 = 1,8$ opettajaa lisää joka kouluun (laaja-alainen/lo/ao)

Kauniaisissa on neljä peruskoulua, joissa opiskelee n. 1 200 oppilasta.

Oppimisen tuen uudistus ja 0,122 kerroin **laskennallinen esimerkki:**

8 oppilasta = 1 tunti ryhmämuotoista tukea

- $1\ 200 \text{ opp} : 8 \text{ opp} = 150$ uutta tuntia tai
- $150 \text{ h} : 24 \text{ opv h} = 6,25$ uutta opea
- $6,25 : 4 = 1,6$ opettajaa lisää joka kouluun (laaja-alainen/lo/ao)

Ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin esiopetukseen 1,3 M€ ja perusopetukseen 81,1 M€

- **Esiopetuksessa vain erityisopettajan antama opetus muun opetuksen ohessa.**
  - Uusia ryhmiä esiopetukseen arviolta noin 450, kun oletetaan erityisopettajan opetusta tarvitsevien osuuden olevan yhtä suuri kuin perusopetuksessa. 1,3 M€
- **ryhmässä annettavia tukimuotoja tarvitsisi noin 23,7 % oppilaista.**
  - yleistä tukiopetusta saavia ryhmiä muodostuisi 8333 nykyisten lisäksi,
  - opetuskielen tukiopetusta saavia ryhmiä muodostuisi 9138 ja
  - erityisopettajan antamaa opetusta tarvitsisi noin 4170 ryhmää
- **Laskelmat perustuvat arvioon, että**
  - ryhmät saisivat opetusta 4 tuntia viikossa,
  - opetuskielen tukiopetuksen ryhmät 1 tunti viikossa
  - erityisopettajan opetusta saavat ryhmät saisivat opetusta yhden tunnin viikossa.
  - ryhmä muodostuu keskimäärin kuudesta oppilaasta.

Yleinen tukiopetus

- voi kohdistua kaikkiin oppiaineisiin

Oppilaan työjärjestykseen kuuluvilla oppitunneilla, joissa tuen tarve.

- samanaikaisopetuksena oppilaan tavallisessa opetusryhmässä
- jakotunteja hyödyntäen pienemmässä ryhmässä

Oppituntien ulkopuolella muun opetuksen lisäksi tukiopestunneilla.

- opittavana oleviin asioihin tutustumista etukäteen tai niiden kertaamista
- voisi vastata myös sairauspoissaoloista johtuviin lyhytaikaisiin tuen tarpeisiin

Yleisellä tukiopetuksella ehkäistään vaikeuksia ennakolta ja varmistetaan opittavien asioiden ymmärtäminen sekä opintojen eteneminen.

Yleistä tukiopetusta järjestetään suunnitelmallisesti niin usein kuin on tarpeen.

Opetuskielen tukiopetus

Tukiopetusta ensisijaisesti opetuskielen hallintaan

- mahdollistaa oppilaan osallistumisen opetukseen ja opinnoissa etenemisen

Rinnastuu muuhun tukiopetukseen järjestämisen ja toteuttamisen osalta

- **Oppilaan työjärjestyksen mukaisilla tunneilla**, joissa tuen tarve
  - voidaan antaa samanaikaisopetuksena oppilaan tavallisessa opetusryhmässä
  - pienemmässä ryhmässä esimerkiksi jakotunteja hyödyntäen
- **Oppituntien ulkopuolella** muun opetuksen lisäksi tukiopetustunneilla.

Erityisopettajan antama opetus

Annetaan yhteis- tai samanaikaisopetuksena esiopetuksen-, luokan- tai aineenopettajan kanssa pääsääntöisesti luokkatasoisesti muun opetuksen yhteydessä.

Annetaan tietyn oppilasryhmän tai koko opetusryhmän tarpeiden mukaisesti, ei yksittäisen oppilaan.

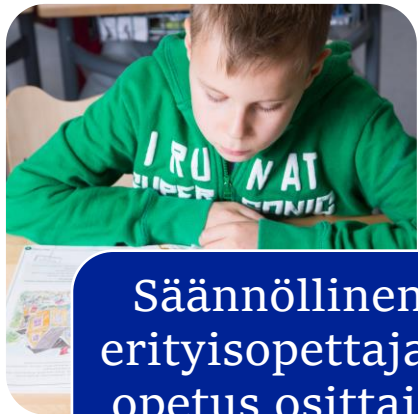
Erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä **voi liittyä myös ammattilaisten välistä erityisopettajan konsultaatiota**, joka kohdentuisi kyseisen luokan tai ryhmän kanssa toimiville opettajille ja muulle opetus- ja kasvatushenkilöstölle.

- Konsultaatiolla tässä yhteydessä tarkoitettaisiin
  - neuvon kysymistä,
  - opetushenkilöstön keskinäisiä neuvotteluja ratkaisun löytämiseksi tai neuvon saamiseksi
  - erityisopettajan antamaa neuvontaa toiselle opettajalle tai kasvatushenkilöstöön kuuluvalla henkilöllä oppilaita tai opetusta koskevissa asioissa

Esiopetuksessa: ensisijainen ryhmäkohtainen tukimuoto.

Oppilaskohtaiset tukitoimet

- oikeus saada viipymättä, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat riittämättömiä
- vaativat tukitoimien tarpeen arvion, tuen toteuttamissuunnitelman ja tukea koskevan päätöksen

Säännöllinen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä

Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä

Erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa

Tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet

20 c § Oppilaskohtaiset tukitoimet ja niiden järjestäminen

- oppilaalla olisi oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos
  - ryhmässä toteutetut tukimuodot olisivat riittämättömiä
  - tai tukitoimia olisi tarpeen jatkaa säännöllisesti, olisi oppilaalle annettava oppilaskohtaisia tukitoimia.
- oppilaskohtaisia tukitoimia saava oppilasjoukko muodostuisi
  - nykyisistä erityisen tuen oppilaista sekä
  - niistä tehostetun tuen oppilaista, jotka saavat osa-aikaista erityisopetusta
    - Osa-aikaista erityisopetusta saa tällä hetkellä noin 76 % tehostetun tuen oppilaista.
- toteuttaminen edellyttäisi opettajien välistä yhteistyötä sekä tarvittaessa konsultaatiota

Oppilaskohtaiset tukitoimet

- järjestetään arvion ja päätöksen perusteella oppilaan etu huomioon ottaen ensisijaisesti oppilaan omassa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa

20 c § Oppilaskohtaiset tukitoimet ja niiden järjestäminen

- **Moniammatillinen yhteistyö esimerkiksi opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten kanssa voisi tukea oppilaskohtaisten tukitoimien suunnittelemista, mutta ei olisi edellytys niiden toteuttamiselle.**
  - Tehtävä erityisesti silloin, kun oppilaskohtaiset oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimet eivät riittäisi tukemaan oppilasta ja hänen kokonaistilannettaan riittävästi tai haastava tilanne olisi riski oppilaan fyysiselle tai psyykkiselle terveydelle tai sosiaaliselle hyvinvoinnille.
- **Oppilaskohtaiset tukitoimet opetushenkilöstön toteuttamina kohdentuisivat aina oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseen eivätkä korvaisi sosiaali- ja terveystukipalveluja.**
- suunnittelussa olisi tilanteen vaatiessa mahdollista hyödyntää myös muuta kuin oman koulun tai esiopetuksen järjestämipaikan erityisopettajan konsultaatiota **esim. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri**) sekä sairaalaopetuksen konsultaatiopalvelua.

Hallinnollisen taakan vähentäminen

- **Tukitoimien arvioinnin ja suunnitelman yhdistäminen**
  - Tukitoimien tarpeen arvioinnista säädetään prosessin näkökulmasta, arvioinnista ei edellytettäisi erillistä asiakirjaa (arviota)
  - **Arvioinnin tuotoksena suunnitelma tukitoimien toteuttamisesta (asiakirja)**, jonka mukaisesti/perusteella tukea koskeva päätös tehtäisiin
  - Käytännössä 1 asiakirja, joka **sisältää tuen tarpeen arviointiin perustuvan suunnitelman.**
- Tukea koskeva päätös ainoa hallintopäätös, jota sovelletaan kaikissa tilanteissa

20 d §. Oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi

Tehdään:

- oppilaan tukitoimien tarpeesta ja
- perusopetuksen oppimäärän ja opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiseksi
- **Tuen tarpeen arvioinnissa olisi selvitettävä**
  - oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarve,
  - opintojen etenemisen tilanne = oppilaan arviointiin perustuvia suorituksia ja arvosanoja
  - aiemmat tukimuodot tai -toimet =ryhmäkohtaisia tukimuotoja.
  - oppilaan edun mukaiset oppilasta parhaiten tukevat tukitoimet
  - mahdollinen tarve oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiselle
  - Varhennetun oppivelvollisuuden ja toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen järjestämistä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite
  - oppilaan omat näkökulmat ja ajatukset ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla.

Oppilaan huoltajille tai muulle lailliselle edustajalle olisi annettava mahdollisuus osallistua oppilaan tuen tarpeen arviointiin.

20 d §. Oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi

- Oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeella tarkoitettaisiin oppimisvaikeuksien tai opetukseen osallistumiseen liittyvien vaikeuksien kuvaamista tukitoimien kannalta tarpeellisin tavoin.
- Arvioinnissa ei saisi käsitellä perusopetuslain mukaisten tukitoimien toteuttamisen kannalta tarpeetonta tietoa.
- Opetuksen järjestämistä ja oppilaskohtaisia tukitoimia koskeva arviointi perustuisi
  - arvioon oppimäärän tavoitteista suoriutumisen ja opetukseen osallistumisen edellyttämien tukitoimien tarpeesta ja
  - arvioon opetuksen järjestämisen tarkoituksenmukaisuudesta, eikä tietty lääketieteellinen diagnoosi automaattisesti tarkoittaisi tiettyjen tukitoimien toteuttamista tai päätöstä opetuksen järjestämisestä 20 i §:n mukaisesti.
- Opetus, oppilaskohtaiset tukitoimet tai opetuksen järjestäminen eivät myöskään korvaisi sellaisia palveluja, joista järjestämisvastuussa on opetuksen järjestäjän sijasta jokin muu taho, kuten hyvinvointialue.

Tuen tarpeen arviointi ei edellyttäisi erillisen arvioasiakirjan tuottamista

- oppilaalle annettavan tuen tarpeen arvioinnin tekisivät oppilasta opettavat opettajat
- Jos oppilaan tuen tarpeen arviointi vaatii moniammatillista osaamista, osallistuisivat tukitoimien tarpeen arviointiin tarvittaessa ja pyydettyä
  - Ensisijaisesti opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaiset (+perhe)
  - oppilaan ja/tai huoltajien suostumuksella myös muiden tilanteen vaatimien ammattilaisten kanssa (sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt)
- Moniammatillinen yhteistyö tai lääketieteellisen lausunnon tai tarkan diagnoosin saaminen päätöksen liitteeksi ei kuitenkaan olisi ehdoton edellytys päätöksen tekemiselle tai tuen toteuttamiselle, jos oppilaan etu ja tuen tarve ei sitä edellyttäisi.
- Mikäli oppilaalla olisi esimerkiksi terveydentilasta, sosiaalisista olosuhteista tai muusta syystä johtuen elämässä tilanne, joka vaikuttaa hänen oppimiseensa tai koulunkäyntiinsä, olisi opetushenkilöstön tarvittaessa tehtävä suunnitelmallista monialaista yhteistyötä terveyden- ja sosiaalihuollon, vammaispalvelujen tai muiden oppilaan tilanteen kannalta tarpeellisten tahojen kanssa.
- **Moniammatillista yhteistyötä tulisi pääsääntöisesti hyödyntää aina, kun oppilaalla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite** sekä hyödyntää mahdollisia varhennettua oppivelvollisuutta varten annettuja lausuntoja tai muuta oppilaan tilanteen arvioimisen tueksi jo aiemmin tehtyä tai arvioinnin yhteydessä tehtävää yhteistyötä terveydenhuollon ammattihenkilöiden kanssa.
- Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin tuen tarpeen arvioinnista.
  - tuen tarpeen arvioinnin toteuttamisen periaatteiden sekä
  - prosessin mahdollisimman selkeää ja yksiselitteistä kansallista määrittelyä, joka olisi opetuksen järjestäjiä velvoittavaa.

20 e §. Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma

- Suunnitelman laatisivat oppilaan opettajat oppilaskohtaisen tuen tarpeen arvioinnin pohjalta
- Laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa ellei yhteistyölle ole ilmeinen, esimerkiksi huoltajasta johtuva este.

Suunnitelmasta olisi käytävä ilmi

- oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointiin perustuvien **tukitoimien toteuttaminen ja seuranta**
- oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikettaessa suunnitelmasta olisi käytävä ilmi tukitoimien lisäksi oppilaskohtaiset tavoitteet ja sisällöt, opintojen eteneminen sekä oppilaan arviointi.
- suunnitelman toteutumista ja tukitoimien riittävyyttä on arvioitava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, oppilaan tuen tarpeiden mukaiseksi. Tätä useammin suunnitelma on tarkistettava, jos oppilaan tarpeet sitä edellyttävät.
- Opetushallitus määrää tarkemmin opetussuunnitelman perusteissa suunnitelman sisällöstä.
  - suunnitelman sisällön mahdollisimman selkeää ja yksiselitteistä kansallista määrittelyä, joka olisi opetuksen järjestäjiä velvoittavaa

20 f §. Tukea koskeva päätös

- **opetuksen järjestäjän olisi tehtävä kirjallinen päätös**
  1. oppilaskohtaisista tukitoimista
  2. perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta
  3. varhennetun oppivelvollisuuden ja/tai toiminta-alueittain annettavan opetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai muu toimintakyvyn rajoite.
- Päätös tulisi tehdä ilman aiheetonta viivytystä.
- Ennen päätöksen tekemistä kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa.
- **Päätöksen tarkistamisesta ei enää säädettäisi**, mutta mikäli oppilaan tilanteessa ja tuen tarpeessa tapahtuu oleellisia muutoksia, olisi myös päätöstä näiltä osin tarvittaessa muutettava tai tehtävä uusi päätös.

Päätöksen tekeminen

- Hallintolain 6 luvussa säädetään asian selvittämisestä ja asianosaisen kuulemisesta.
- Hallintolain 7 luvussa asian ratkaisemisesta.
- Hallintolain 34 §: asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.
- Hallintolain 45 §:Päätös on perusteltava.
  - ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä
  - mainittava sovelletut säännökset.
- Hallintolain 35 §: päämiehen ja edunvalvojan tai huoltajan kuuleminen
- Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Päätöksen sisältö

Päätöksessä määrättävä

- oppilaan oppilaskohtaiset tukitoimet **oppilaan tukitoimia koskevan arvon mukaisesti**
  - oppilaskohtainen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä,
  - erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä,
  - erityisluokanopettajan antama opetus erityisluokassa sekä
  - oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.
- Tuen tarpeen arviointiin perustuvassa **suunnitelmassa oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamiseksi annettaisiin tarpeelliset kuvaukset tarvittavista tukitoimista ja niiden toteutuksesta, päätöksessä niitä ei kuvattaisi.**
- Varhennetun oppivelvollisuuden ja toiminta-alueittain järjestettävän **opetuksen päätökset tehtävä ennen tilastointipäivää 20.9.**, jotta oppilas olisi mukana opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen piirissä
- Kuten nytkin: Jos yksityinen ei järjestäisi oppilaskohtaisia tukitoimia tai varhennettua tai toiminta-alueittain järjestettyä opetusta, päätöksen tekee opetuksen järjestäjän esityksestä oppilaan asuinkunta. Esityksen tekisi opetuksen järjestäjä.

Muuta huomioitavaa

- **Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta säädetään tarkemmin**
  - voidaan poiketa, jos oppilas ei kykene ennakoivista ja oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta **suoriutumaan hyväksytysti** perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista.
  - Opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista voidaan poiketa muodostamalla vuosiluokan tavoitteista erilaajuisia kokonaisuuksia, joiden suorittaminen hyväksytysti on **edellytyksenä opinnoissa etenemiseen** kyseisessä oppiaineessa.
  - Perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista voidaan poiketa **rajaamalla oppiaineen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä.**
  - Perusopetuksen oppimäärän ja opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden rajaaminen voidaan tehdä vain sellaisen oppilaan kohdalla, **joka saa oppilaskohtaisena** tukitoimena erityisopettajan antamaa opetusta pienryhmässä **tai** erityisluokan opettajan antamaa opetusta erityisluokassa.
    - **Voidaan rajata vain**, jos oppilas ei kykene saavuttamaan arvosanan 5 edellyttämää osaamista, eikä arvosana rajaamisen jälkeen voi olla välttävää eli arvosanaa 5 korkeampi

Voimaantulo

- Esityksessä ehdotetaan, että laki perusopetuslain muuttamisesta **tulisi voimaan 1.8.2025**.
- **Ennen 1.8.2025 tehty päätös** erityisestä tuesta, tehostetun tuen **oppimissuunnitelma** ja erityisen tuen **henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma tulisi tarkistaa uuden 4 a luvun mukaiseksi 31.7.2026 mennessä**.
- Pidentetyn oppivelvollisuuden muutosta koskevat sekä uusi 20 i § tulisivat voimaan vasta **1.8.2026**.

Toimeenpano

- OPH valmistelee opetussuunnitelman perusteluonnoksia samanaikaisesti hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyn kanssa syksyn 2024 aikana
- Tavoitteena on, että lainsäädäntö ja opetussuunnitelman perusteet muodostavat johdonmukaisen normiperustan tuen toteuttamiselle
- **Avoimet koulutustilaisuudet tammi-helmikuussa 2025 lainsäädännöstä (OKM)**
- **Koulutuksia opetussuunnitelman perusteista keväällä 2025 (OPH)**
- Lainsäädäntö, opetussuunnitelman perusteet ja paikalliset opetussuunnitelmat voimaan 1.8.2025
- Opetus- ja kulttuuriministeriö kehittää lisäksi oppimisen ja koulunkäynnin tuen tilastotiedonkeruuta vastaamaan ehdotettua lainsäädäntöä
- **Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää lainsäädännön voimaantultua tutkimuksen, jolla seurataan uudistetun lainsäädännön toimeenpanoa ja vaikutusten arviointia sekä jatkokehittämistarpeita**

Kännykät

OPH ohjeita omien mobiililaitteiden käytöstä

- [Tietokoneen, kännykän ja muiden mobiililaitteiden käyttö koulussa -opas](#)
- laadittu erityisesti perusopetusta varten
- voidaan hyödyntää myös lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa ottaen kuitenkin huomioon opiskelijoiden ikä ja ohjauksen tarve

Mallipohjat

- [Oman laitteen käyttö opetuksessa mallisopimus pohja](#) (docx, 43.84 KB)
- [Kotiin vietävien koulun tietoteknisten laitteiden käyttöehdot mallipohja](#) (docx, 43.33 KB)

OAJ ohjeita: [Voiko opettaja kieltää oppilaan kännykänkäytön peruskoulussa?](#)

Kännykän tai mobiililaitteen käyttö oppitunnilla

- **Järjestyssäännöissä** ei voida kieltää mobiililaitteiden tuomista kouluun
  - Voidaan kieltää mobiililaitteen opetusta tai oppimista häiritsevä käyttö oppitunnilla
  - Voi vaatia, että mobiililaite on häiriötä aiheuttamattomassa tilassa opetuksen aikana.
- Opetusta häiritsevänä **voidaan kieltää myös ns. livestream oppitunnilta.**
- Oppilas saa kuvata **oppitunnilla**, jos opettaja on antanut siihen luvan.
- **Kuvaamista ei voida opetuksettomana aikana kokonaan kieltää.** Hyviin tapoihin kuuluu, kysyä lupa kuvattavalta ennen kuvan tai videon ottamista.
  - Pukuhuone-, wc- ja muissa vastaavissa tiloissa kuvaaminen säädetty rangaistavaksi rikoslaisissa.
- Koulu tarvitsee luvan huoltajalta tai 15 v oppilaalta, jotta voi julkaista kuvan tai videon oppilaastaan esimerkiksi internetsivuillaan.
  - aina mietittävä, onko internetiin vieminen tarpeellista, vaikka saataisi suostumus
- Koulussa on tarpeellista keskustella, minkälaisia kuvia ja tietoja itsestään kannattaa julkaista.

Kännykän tai mobiililaitteen käyttö välitunnilla

- käyttöä ei voida kokonaan kieltää, epäasiallisuuteen puututtava
- Koulu voi suosittaa, että välitunnilla tehdään muuta.
- **Opetuksen järjestäjä voi määrätä järjestyssäännöissä:**
  - mobiililaitetta saa käyttää välitunneilla tietyssä paikassa ja tiettyinä aikoina
  - ohjatun liikuntavälitunnin aikana mobiililaitteen käyttöä voidaan rajoittaa
- Jos koulu rajoittaa mobiililaitteen käyttöä välitunnilla, on huolehdittava, että oppilaalla on tarvittaessa mahdollisuus hoitaa henkilökohtaisia asioitaan, joita ei voi siirtää myöhemmäksi.
- Voidaan lisäksi laatia yhdessä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa **pelisääntöjä** mobiililaitteiden käytöstä koulussa.

Mobiililaitteen luvattomaan käyttöön puuttuminen

Perusopetuslain mukaiset kurinpitokeinot:

1. Pyydä oppilasta laittamaan laite pois.
2. Jos oppilas ei tottele, pyydä antamaan laite opettajalle.
3. Opettaja **voi** ottaa laitteen oppilaalta ja **tarvittaessa** käyttää tarvittavia ja tilanteen vaatimia voimakeinoja, jos oppilas tekee vastarintaa. Toimenpide on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi.

TAI voimakeinojen käytön sijaan opettaja **voi** pyytää oppilasta poistumaan valvottuun tilaan, esimerkiksi viereiseen luokkaan.

TAI sovi ennalta huoltajien kanssa seuraavasta ja siitä, miten huoltajat reagoivat: pyydä oppilasta soittamaan huoltajalle ja kertomaan, että on mobiililaitteella eikä tee oppitunnilla sitä mitä pitäisi (soita itse, jos ei oppilas soita)

4. Opettajan on ilmoitettava vanhemmille mobiililaitteen poisottamisesta ja siinä käytetyistä toimituksista mahdollisimman pian.
5. Haltuun ottamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. **Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa. (Harjoiteltava säännöllisesti kuinka tilanteissa toimitaan.)**
6. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.
7. Haltuun ottaminen tulee kirjata. (Tiedä miten ja mihin!)
8. Poisotettu mobiililaitte palautettava oppitunnin/tilaisuuden päätyttyä TAI jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.
9. Jos häiritsevä laitteen käyttö jatkuu, myös kasvatuskeskustelu ja jälki-istunto voivat tulla kysymykseen.

Näkökulmia tulevaisuustyöhön

Mille tulevaisuuden peruskoulu rakentuu?

- Mikä on rikki ja vaatii korjaamista?
  - Mitä pitäisi säilyttää?

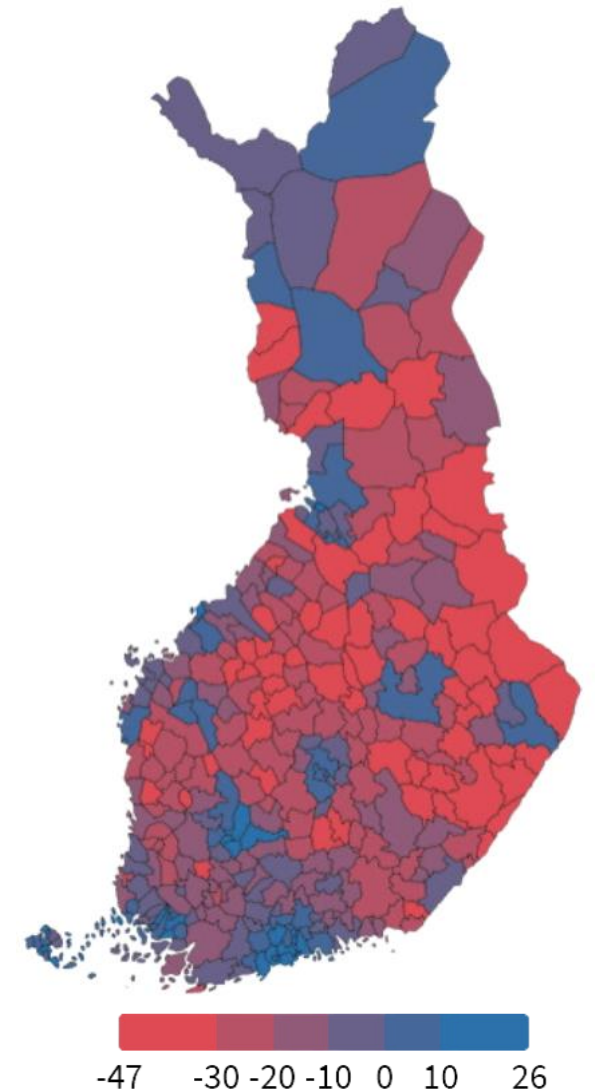

Kuntien tilanne eriytyy – entä lasten?

Puretaanko normeja niin,
että kasvatuksen ja koulutuksen laatu
vaihtelee jokaisessa kunnassa

VAI

Säilytetään sama lain turvaama minimilaatutaso ja
etsitään jokaisessa kunnassa ratkaisut laadukkaan
kasvatuksen ja koulutuksen järjestämiseen

Engineers make bridges.
Artists make paintings.
Scientists make rockets.
But teachers make them all.

